

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΜ: 10220

ΚΑΛΑΙΤΖΑΚΗ ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ ΑΜ: 10231

ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΜ: 10379

Περιεχόμενα

Περίληψη	3
Abstract	4
Εισαγωγή.....	5
Μεθοδολογικό σημείωμα.....	7
Κεφάλαιο 1: Ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα.....	10
1.1 Το περιβάλλοντων μεταφορών	10
1.2 Έρευνα των Bernardino et.al. (2015)	13
Κεφάλαιο 2: Ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα και Ε.Ε.....	17
2.1 Εισαγωγή.....	17
2.2 Μεταφορά και αποθήκευση	18
2.3 Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	25
2.4 Πλωτές μεταφορές.....	34
Κεφάλαιο 3: Σύγκριση του κλάδου μεταφορών και αποθήκευσης της Ελλάδας και της ΕΕ.	45
3.1 Εισαγωγή.....	45
3.2 Κλάδος μεταφοράς και αποθήκευσης.....	45
3.3 Κλάδος χερσαίων μεταφορών και μεταφορών μέσω αγωγών	52
3.4 Κλάδος πλωτών μεταφορών.....	59
3.5 Κλάδος εναέριων μεταφορών	66
3.6 Συμπεράσματα Κεφαλαίου.....	73
Συμπεράσματα.....	75
Βιβλιογραφία	77

Περίληψη

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, παρουσιάστηκε ο τομέας των μεταφορών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ε.Ε., με βάση τα στοιχεία που έχουν αντληθεί από την Eurostat (2013), τα οποία θα μας επιτρέψουν να αποκτήσουμε μία όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα της επικρατούσας κατάστασης, καθώς και η έρευνα των Bernardino et al (2015), οι οποίοι μελέτησαν την ανάλυση ενός σεναρίου, αναφορικά με την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης μεταφορών, μέχρι και το έτος 2050, στην Ε.Ε.

Στη συνέχεια, μελετήθηκε η πορεία του κλάδου των μεταφορών στην Ελλάδα, μέσω της ανάλυσης μιας σειράς δεικτών τόσο συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών, όσο και για τον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, τον κλάδο των πλωτών μεταφορών και τον κλάδο των εναέριων μεταφορών, καθώς επίσης και σε σύγκριση με την ΕΕ και ειδικότερα με δύο ευρωπαϊκές χώρες.

Το βασικό συμπέρασμα, στο οποίο καταλήξαμε στα πλαίσια της παρούσας μελέτης, έγκειται στο ότι, η οικονομική κρίση επηρέασε αρνητικά τον κλάδο των μεταφορών, με συνέπεια να μειωθεί ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων κατά 7,66%, με εξαίρεση τον κλάδο των εναέριων μεταφορών που είχε ανάκαμψη της τάξεως 29,41%. Αντιθέτως όσον αφορά την Ισπανία παρουσίασε μια αύξηση στις πλωτές μεταφορές της τάξεως 2,34% ενώ εμφάνισε την μεγαλύτερη μείωση στις εναέριες μεταφορές σε σχέση με τις άλλες εξεταζόμενες χώρες της τάξεως 29,30%. Επιπλέον το Ηνωμένο Βασίλειο παρουσίασε μόνο πτώση του αριθμού των επιχειρήσεων με την μεγαλύτερη να εμφανίζεται στις εναέριες μεταφορές κατά 18,65%.

Παρά την οικονομική κρίση όμως είναι άξιο να σημειωθεί ότι η Ε.Ε ευνοήθηκε στον κύκλο εργασιών της με αύξηση 4,8% και στην προστιθέμενη αξία της σε κόστος συντελεστών κατά 0,58%. Επιπλέον αύξηση παρουσίασε και το Ηνωμένο Βασίλειο με 6,72%, ακολουθεί η Ισπανία με μείωση 11,95% και τέλος η Ελλάδα με μείωση 20,65% στον συνολικό τομέα των μεταφορών.

Όσον αφορά τον αριθμό απασχολούμενων η Ελλάδα εμφάνισε και πάλι την μεγαλύτερη μείωση κατά 19,12%, η Ισπανία με 16,77%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 5,46% και η Ε.Ε με μείωση 2,06% στον συνολικό τομέα.

Abstract

In the context of our study, the transport sector was presented, both in Greece and the EU, on the basis of Eurostat (2013) data, which will allow us to get the fullest possible picture. Also, we studied the research paper of Bernardino et al (2015), who studied the analysis of a scenario with regard to the long-term development of transport demand, up to the year 2050, in Europe.

The course of the transport sector in Greece was then studied, by analyzing a series of indicators both overall for the transport sector, as well as for the inland transport sector, the waterborne sector and the air transport industry, as well as in comparison with the EU and, in particular, with two European countries.

The main conclusion that we reached in the present study is that the economic crisis has negatively affected the transport sector and more precisely, the number of businesses involved was reduced by 7.66%, with the exception of the air transport sector which had a recovery of 29.41%. However, due to the economic crisis, it is worth noting that Europe has favored its turnover with an increase of 4.8% and its value added at a cost by 0.58%.

In Spain, on the other hand, there was an increase in waterborne transport of 2.34%, while it showed the largest decrease in air transport compared to the other countries under consideration of 29.30%. In addition, the United Kingdom showed only a decrease in the number of the largest companies in the air transport sector by 18.65%.

Despite the economic crisis, however, it is worth noting that Europe favored its turnover by an increase of 4.8% and its added value at factor costs of 0.58%. Further growth was also seen in the United Kingdom with 6.72%, followed by Spain with a decrease of 11.95% and Greece with a 20.65% reduction in the total transport sector.

Concerning to the number of employees, Greece has again experienced the largest decrease of 19.12%, Spain by 16.77%, the United Kingdom by 5.46% and the EU with a 2.06% reduction in the overall sector.

Εισαγωγή

Στα πλαίσια της έρευνας που διεξάγεται στην παρούσα εργασία και η οποία αφορά στον τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), επιχειρείται η διερεύνηση της δραστηριότητας της χώρας μας, καθώς και των χωρών της Ε.Ε., εν μέσω μίας εποχής, η οποία κλιματίζεται σε μια έντονη οικονομική κρίση, ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα εστιάζει στην χρονική περίοδο 2008-2013 και αποτελείται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται επιγραμματικά ο τομέας των μεταφορών, αλλά και στοιχεία που έχουν αντληθεί από την Eurostat (2013), τα οποία θα μας επιτρέψουν να αποκτήσουμε μία πιο πλήρη εικόνα της επικρατούσας κατάστασης. Επίσης και η έρευνα των Bernardino et al (2015), οι οποίοι μελέτησαν την ανάλυση ενός σεναρίου, αναφορικά με την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης μεταφορών, μέχρι και το έτος 2050, στην Ε.Ε.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια της μεταφοράς και της αποθήκευσης, καθώς επίσης και οι χερσαίες, οι πλωτές και οι εναέριες μεταφορές στην Ελλάδα, με βάση τα οκτώ κριτήρια. Τα κριτήρια αυτά είναι ο αριθμός των επιχειρήσεων, ο κύκλος εργασιών ή τα εγγεγραμμένα μεικτά ασφάλιστρα, ο αριθμός ατόμων που απασχολούνται, ο κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενο, η φαινόμενη παραγωγικότητα της εργασίας (ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο αξία), ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης (%) και ο αριθμός των απασχολούμενων ανά επιχείρηση.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, αναλύεται το σύνολο των αποτελεσμάτων που εξάγαμε στον τομέα της μεταφοράς και της αποθήκευσης, των χερσαίων, των πλωτών, καθώς και των εναέριων μεταφορών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο με βάση τα προαναφερθέντα κριτήρια.

Η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι δύο χώρες της Ε.Ε με μεγάλη έκταση και πληθυσμό και επιλέχθηκαν με βάση την μεγάλη σημασία των μεταφορών για τις δύο αυτές χώρες και την πληρότητα σε στατιστικά δεδομένα που εξάγαμε από την ευρωπαϊκή στατιστική αρχή (EUROSTAT).

Το Ηνωμένο Βασίλειο το 2016 είχε έκταση 248.528 χλμ και πληθυσμό 65.382.556 κάτοικους, περίπου 12% του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε. Το 2015 οι σημαντικότεροι τομείς της οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι μεταφορές, οι υπηρεσίες στέγασης και εστίασης (18,6%), η δημόσια διοίκηση, η άμυνα, η εκπαίδευση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια (18,4%), καθώς και η βιομηχανία (13,3%).¹

Η Ισπανία το 2016 είχε έκταση 505.944 χλμ και πληθυσμό 46.445.828 κάτοικους περίπου 9% του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε.. Το 2015 οι σημαντικότεροι τομείς της ισπανικής οικονομίας ήταν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι μεταφορές, οι υπηρεσίες στέγασης και εστίασης (24,5%), η δημόσια διοίκηση, η άμυνα, η εκπαίδευση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια (18,7%), καθώς και η βιομηχανία (17,0%).²

Υπό τον όρο «μεταφορές», όπως είναι ευρέως γνωστό, τόσο σε οικονομικό, όσο και σε εμπορικό επίπεδο, μπορούμε να ορίσουμε, όλων των ειδών τις μετακινήσεις επιβατών, αλλά και φορτίων, από ένα μέρος σε έναν άλλο.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των μεταφορών, έγκειται στο ότι, η μεταφορά τόσο των επιβατών, όσο και των φορτίων γίνεται έναντι κάποιας χρηματικής αμοιβής, η οποία καλείται αντίτιμο ναύλου ή αλλιώς κόμιστρο.

Επομένως, μπορούμε να κατανοήσουμε ότι, οι μεταφορές δημιουργούν εμπορικές πράξεις. Ο πιο παλιός και διεθνούς φύσεως, όρος transportation έχει σήμερα αντικατασταθεί με τον βραχύτερο όρο transport, ο οποίος χρησιμοποιείται από τους κοινωνιολόγους, αλλά και από τους ερευνητές, με την γενικότερη έννοια της μετακίνησης ανθρώπων και προϊόντων, γενικά στο χώρο, με μεγαλύτερο ενδιαφέρον στα μέσα, καθώς και στα προσωπικά μέσα μεταφοράς, με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζονται σαν κύριοι εκφραστές του τρόπου διακίνησης των προϊόντων μέσα στις κοινότητες, στις κοινωνίες, αλλά και μεταξύ αυτών.

¹https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/unitedkingdom_el

²https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/spain_el

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, σε γενικές γραμμές, όλες οι κοινωνικές επιστήμες έχουν επιδείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον διαχρονικά, όσον αφορά στις μεταφορές, αλλά παρόλα αυτά, μόνο η Οικονομική Επιστήμη έχει επιδείξει και συνεχίζει να επιδεικνύει σπουδαίο έργο, αλλά και αποτελεσματικότητα σε υπηρεσίες μελέτης και έρευνας του υπό μελέτη ζητήματος, με αποτέλεσμα, η εκδοχή «μεταφορές» να έχει εξαπλωθεί σήμερα σε ένα ευρύ πεδίο έρευνας.

Είναι γεγονός, ότι οι μετακινήσεις, σε γενική μορφή, συγκρότησαν μία καίρια παράμετρο αναφορικά με το σχηματισμό των αστικών κέντρων, των βιομηχανικών συλλογών, καθώς και της συγκέντρωσης του εργατικού δυναμικού. Επιπροσθέτως, αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την ισχυροποίηση της οικονομικής και της κοινωνικής αλληλουχίας, καθώς και σύνεργο αναπτυξιακής πολιτικής.

Εξάλλου, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι, οι μετακινήσεις και η οικονομική εξάπλωση αποτελούν δύο έννοιες που σχετίζονται μεταξύ τους, οι οποίες μάλιστα είναι αλληλεξαρτώμενες. Ωστόσο, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι, ένα προσοδοφόρο σύστημα μετακινήσεων δεν διαβεβαιώνει την οικονομική εξάπλωση, αλλά δύναται να συντείνει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που ενδυναμώνει την οικονομική εξάπλωση.

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η μελέτη του τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. περιλαμβάνει τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο, τονίζεται η σπουδαιότητα των μεταφορών. Ειδικότερα, στην πρώτη ενότητα, παρουσιάζεται η έννοια της μεταφοράς, η οποία αποτελεί ουσιαστικά ένα σύνολο υπηρεσιών του τριτογενή τομέα της οικονομίας, οι δύο μορφές διάθεσης μετακίνησης που υπάρχουν (επείγουσα διάθεση για μετακίνηση και έμμεση ζήτηση για μεταφορά) και τα είδη της (χερσαίες, θαλάσσιες και εναέριες μετακινήσεις). Παράλληλα επισημαίνεται η θέση της Ελλάδας στον παγκόσμιο χάρτη των μεταφορών και του εμπορίου.

Στην δεύτερη ενότητα του πρώτου κεφαλαίου, θα γίνει αναφορά στην έρευνα των Bernardino et al (2015), οι οποίοι μελέτησαν την ανάλυση ενός σεναρίου, αναφορικά με την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης μεταφορών, μέχρι και το έτος 2050, με βασικότερό της στόχο, τον προσδιορισμό, αλλά και τον εντοπισμό, των σχετικών αλλαγών και προκλήσεων, που αφορούν στους βιομηχανικούς, αλλά και στους πολιτικούς παράγοντες της Ε.Ες.

Το βασικότερο ερευνητικό ζήτημα της παρούσας δημοσίευσης, όπως θα αναφερθεί και παρακάτω, έγκειται στο να προσδιοριστούν, αλλά και να επισημανθούν οι πιθανές τάσεις, αλλά και οι προκλήσεις, όσον αφορά στον τομέα των μεταφορών, μέσω της παροχής πληροφοριών, αναφορικά με εύλογες εναλλακτικές λύσεις, που μπορούν να υλοποιηθούν στην μελλοντική πραγματικότητα, στη ζήτηση των μεταφορών, από τους φορείς χάραξης πολιτικής.

Εν συνεχεία, στο δεύτερο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στον κλάδο των μεταφορών στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας την πορεία των δεικτών στον τομέα των μεταφορών για το χρονικό διάστημα 2008 – 2013. Επίσης και των επιμέρους τομέων των μεταφορών, δηλαδή του τομέα των χερσαίων μεταφορών, του τομέα των πλωτών μεταφορών και του τομέα των εναέριων μεταφορών, δηλαδή εν μέσω της οικονομικής κρίσης που έπληξε τη χώρα μας. Τα δεδομένα με βάση τα οποία εξάγαμε τα συμπεράσματά μας τα αντλήσαμε από την πανευρωπαϊκή στατιστική αρχή (EUROSTAT 2013).

Εν συνεχεία, στο τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η ανάλυση του συνολικού τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα σε σύγκριση με την αντίστοιχη κατάσταση στην Ε.Ε., καθώς επίσης και των επιμέρους τομέων των μεταφορών, δηλαδή του τομέα των χερσαίων μεταφορών, του τομέα των πλωτών μεταφορών και του τομέα των εναέριων μεταφορών.

Στα πλαίσια της πρώτης ενότητας, παρουσιάζονται κάποια γενικά στοιχεία για την Ε.Ε. και ειδικότερα, με βάση τα δεδομένα σχετικής έρευνας που διεξήχθη από την EUROSTAT το 2013 και αφορούσαν την Ε.Ε., αλλά και την Ελλάδα, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, για τις οποίες παρουσιάζονται στοιχεία των προαναφερθεισών χωρών, όπως είναι:

- Αριθμός επιχειρήσεων
- Πορεία κύκλου εργασιών
- Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους
- Πορεία αριθμού απασχολούμενων
- Πορεία κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενων
- Πορεία κύκλου φαινομενικής παραγωγικότητας εργασίας
- Πορεία ρυθμού αύξησης της απασχόλησης
- Πορεία ρυθμού αριθμού απασχολούμενων ανά επιχείρηση

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, αλλά και την μελέτη που διεξήγαμε ορμώμενοι τόσο από την ελληνική βιβλιογραφία, όσο και από τις έρευνες που διεξήχθησαν ανά τα χρόνια στον τομέα των μεταφορών, επιχειρήσαμε να εξάγουμε τα αρχικά μας συμπεράσματα, τα οποία αφενός μάς επιτρέπουν να σκιαγραφήσουμε μία αρχική εικόνα στο ζήτημα των μεταφορών, τόσο στη χώρα μας όσο και στην Ε.Ε. και αφετέρου μπορούν να αποτελέσουν το έναυσμα για περαιτέρω έρευνα και προβληματισμό.

Κεφάλαιο 1: Ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα

1.1 Το περιβάλλον των μεταφορών

Αξίζει να επισημάνουμε ότι, οι μεταφορές απαρτίζουν υπηρεσίες του τριτογενή τομέα της οικονομίας. Η διάθεση για μετακίνηση δύναται να διακριθεί σε δύο μορφές:

- **Επείγουσα διάθεση για μετακίνηση.** Σε αυτήν την περίπτωση, η μετακίνηση αποτελεί ένα προϊόν τελικής κατανάλωσης. Ως μοναδικό παράδειγμα, άπτεται η μετακίνηση για τουρισμό που συγκροτεί αυτοσκοπό.
- **Έμμεση ζήτηση για μεταφορά,** η οποία αποτελεί τη συνήθη περίπτωση. Η μεταφορά δεν συγκροτεί αυτοσκοπό, αλλά έναν τρόπο για την επίτευξη άλλων στόχων, όπως παραδείγματος χάριν, την μετακίνηση επιβατών με στόχο την δουλειά, την ψυχαγωγία, την μετακίνηση εμπορευμάτων κ.λ.π. (Προφυλλίδης, 2008).

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι, τις παρούσες χερσαίες μετακινήσεις, τις χρησιμοποιούμε για να μετακινηθούμε και να εξυπηρετηθούμε πάνω στην επιφάνεια της γης. Ειδικότερα, τα μέσα μετακίνησης που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε είναι: το οδικό δίκτυο, ο σιδηρόδρομος, οι αγωγοί πετρελαίου και οι αγωγοί φυσικού αερίου. Οι μετακινήσεις στην ξηρά μπορούν να χωριστούν σε οδικές και σιδηροδρομικές.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι, η επικοινωνία ανάμεσα στις διάφορες περιοχές της Ελλάδας υπήρξε ένα δυσεπίλυτο πρόβλημα, από τα αρχαία κιόλας χρόνια. Το τελευταίο συνέβη, διότι το ορεινό έδαφος της χώρας αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα, που παρεμποδίζει τις χερσαίες συγκοινωνίες.

Αναφορικά με τα θαλάσσια μέσα μεταφοράς, αυτά λειτουργούν, με τρόπο παρόμοιο με εκείνον των χερσαίων, με βασικότερη διαφορά τους, το γεγονός, ότι αυτά λειτουργούν στη θάλασσα. Με τα θαλάσσια μέσα μετακίνησης, ο άνθρωπος διερευνάει το θαλάσσιο κόσμο και τη θαλάσσια ζωή.

Είναι γεγονός, ότι η θαλάσσια μετακίνηση υπερέχει, αναφορικά με τη μετακίνηση μεγάλων βαρών. Ως εκ τούτου, κατανοούμε ότι, τόσο το εμπόριο, όσο και, γενικότερα, οι δοσοληψίες με πολύ μακρινά κράτη, δύνανται να διευκολυνθούν, μέσω των θαλάσσιων μετακινήσεων.

Επίσης, μέσω των θαλάσσιων μετακινήσεων, δίνεται η δυνατότητα, να μεταφερθούν διάφορα προϊόντα, όπως είναι παραδείγματος χάριν, το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και άλλα, σε άλλα κράτη, που τους είναι απαραίτητα.³

Πέρα όμως από τις χερσαίες και τις θαλάσσιες μετακινήσεις, έχουν αναπτυχθεί επιπροσθέτως και οι αεροπορικές, ή αλλιώς εναέριας, μετακινήσεις. Σε αυτό το σημείο, αξίζει να τονίσουμε ότι, οι αεροπορικές μετακινήσεις συγκροτούν τον πλέον σύγχρονο μέσο μετακίνησης και πληθαίνουν συνεχώς, με ετήσιο ρυθμό εξάπλωσης της τάξης του 3,8% στην Ε.Ε. Το συνολικό ποσοστό των εναέριων μετακινήσεων, σχετικά με τις συνολικές μετακινήσεις το 2000, ήταν 5,4% και διαρκώς μεγεθύνεται.³

Κάθε οικονομία, δέχεται επιρροές από εξωγενείς παράγοντες, που επηρεάζουν τις τιμές, αλλά και τις συνθήκες που διαμορφώνονται μέσα από τις οικονομικές δοσοληψίες και γενικότερα, μέσα από την εμπορική δραστηριότητα. Το γεγονός αυτό, επιδρά σαφώς και στον τομέα των μεταφορών. Βάσει αυτής της αντίληψης, η διαμόρφωση των τιμών σχετίζεται με την εμπορική δραστηριότητα.

Συνεπώς, οι κυμάνσεις του γενικού επιπέδου των αξιών σε ένα κράτος διατελούν σε άμεση αναφορά με τη νόθευση και την κύμανση των τιμών των προϊόντων και των υπηρεσιών που εισάγονται, ενώ ταυτόχρονα επηρεάζεται το σύνολο των στοιχείων και των ποσοστών που εκφράζουν την κατάσταση που επικρατεί στον τομέα των μεταφορών σε μια χώρα.

Βασικά κριτήρια, αναφορικά με την επίδραση των τιμών, αποτελούν ο βαθμός της εξάρτησης της οικονομίας του εκάστοτε κράτους, σχετικά με τις αγορές του εξωτερικού, καθώς και ο βαθμός της επιρροής των εισαγωγών, αναφορικά με την εκτίμηση των προϊόντων.

Επιπλέον, η ανάγκη για διαμόρφωση της τιμής των εγχώριων προϊόντων είναι συνήθως πιο μεγάλη από την ελαστικότητα της αξίας αυτών που εισάγονται, επέρχονται συνέπειες, αναφορικά με τον πληθωρισμό. Η ελληνική οικονομία, συναρτάται από το εξωτερικό και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ότι, η αύξηση στα εισαγόμενα προϊόντα δύναται να επιδρά στη διαμόρφωση του πληθωρισμού.

³<http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles130/%CE%9A%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%20%CE%92%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf>

Οι επιδράσεις αυτές διασπώνται σε άμεσες και έμμεσες. Η Ελλάδα αποτελεί σήμερα τόσο γεωγραφικό, όσο και πολιτισμικό σύνορο, καθώς και όριο της Ε.Ες προς την ανατολή. Ουσιαστικά, αποτελεί τη διαχωριστική γραμμή, καθώς και το σημείο που επιφέρει ισορροπία, αλλά και αρμονία, συμβάλλοντας, σε μεγάλο βαθμό, στην μείωση των αντιθέσεων εθνικής και ιστορικής φύσεως.

Αξίζει να επισημάνουμε επίσης, ότι μια κυβέρνηση μπορεί να εναντιωθεί στον πληθωρισμό, μόνο αν εκμεταλλευτεί τα μέσα που η ίδια διαθέτει, για να αναλύσει την παροχή ρευστού, που παράγεται από εσωτερικής φύσεως πηγές, αλλά ωστόσο, η απόφαση ενδέχεται να μην είναι εύκολη για ποικίλους λόγους πολιτικής φύσεως. Η πολιτική του κράτους πρέπει να δεσμεύεται, αναφορικά με τη ελαχιστοποίηση της ανεργίας και τον περιορισμό της ζήτησης. Ουσιαστικά, πρόκειται για έναν σπουδαίο τρόπο διαχείρισης του τομέα των μεταφορών, αλλά και της οικονομικής δραστηριότητας γενικότερα. (Eurostat, 2013).

Τα σπουδαιότερα στοιχεία που διέπουν το περιβάλλον των μεταφορών στην Ελλάδα είναι ότι, η χώρα μας βρίσκεται στην περιφέρεια της Ε.Ες και δεν διατηρεί φυσικά σύνορα με τα υπόλοιπα μέλη της Ε.Ε.. Μεγάλο μέρος των μετακινήσεων μέσω των συνόρων υλοποιείται μέσω των θαλασσιών οδών.

Ακόμη, η Ελλάδα δεν χαρακτηρίζεται για το πυκνό οδικό και σιδηροδρομικό της δίκτυο. Οι κυριότεροι τύποι μεταφοράς είναι ο οδικός (38,451 χλμ. που περιλαμβάνουν 700 χλμ. αυτοκινητοδρόμων και 9,210 χλμ. βασικών δρόμων) και ο θαλάσσιος (210 λιμάνια με 430 πλοία με σχεδιασμένες θαλάσσιες υπηρεσίες –251 επιβατικά φέρρυ, 97 επιβατικά πλοία, 76 καταμαράν και μόνο 6 ναυλωμένα εμπορευματικά πλοία).

Εξαιτίας του ανοίγματος και της επέκτασης της Ε.Ε. προς τα ανατολικά, και εξαιτίας της θέσης της Ελλάδας ως κεντρικό σημείο της θαλάσσιας μεταφοράς, αλλά και της εναέριας μεταφοράς στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει αυξηθεί η διεθνής της σημασία, όπως αναφέραμε και προηγουμένως.

Ειδικότερα, η σπουδαιότητα της Ελλάδας σήμερα, στο ευρωπαϊκό σύστημα μεταφορών, έχει μεταβληθεί ριζικά. Η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο τεσσάρων μεγάλων γεωπολιτικών περιοχών με αυξανόμενο ρόλο και επιρροή.

Προς τη δυτική κατεύθυνση, τοποθετούνται οι αναπτυγμένες χώρες, (παλιά) μέλη της Ε.Ε., της οποίας η Ελλάδα ήταν για αρκετά χρόνια το ανατολικότερο και συνάμα το πιο απόμακρο μέλος. Στον Βορρά, βρίσκονται οι νέες χώρες μέλη της Ε.Ε. που είναι εν δυνάμει στην άμεση και πιο στενή της Ελλάδας τόσο οικονομικά, όσο και στον τομέα των μεταφορών.⁴

1.2 Έρευνα των Bernardino et.al. (2015)

Στα πλαίσια της παρούσας ενότητας, θα παρουσιάσουμε την έρευνα των Bernardino et al (2015), που δημοσιεύτηκε στο European Journal of Futures Research (Eur J Futures Res), τον Νοέμβριο του έτους 2015, με τίτλο “Transport demand evolution in Europe – factors of change, scenarios and challenge” (Η εξέλιξη της ζήτησης μεταφορών στην Ε.Ε - παράγοντες αλλαγής, σενάρια και προκλήσεις).

Η συγκεκριμένη έρευνα αφορούσε ουσιαστικά, στην ανάλυση ενός σεναρίου, αναφορικά με την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης μεταφορών, μέχρι και το έτος 2050, με βασικότερό της στόχο, τον προσδιορισμό, αλλά και τον εντοπισμό, των σχετικών αλλαγών και προκλήσεων, που αφορούν στους βιομηχανικούς, αλλά και στους πολιτικούς παράγοντες της Ε.Ες.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, η παρούσα έρευνα συνάδει με τις πλέον πρόσφατες προσπάθειες μελέτης, αναφορικά με το μέλλον του τομέα των μεταφορών, ειδικά από την ευρωπαϊκή σκοπιά, ενώ παράλληλα, αντλεί πληροφορίες και από άλλες (δημόσια) διαθέσιμες μελέτες, σχετικές με το μέλλον των μεταφορών, καθώς και από βιομηχανικούς φορείς.

Επίσης, στα πλαίσια της παρούσας δημοσίευσης, γίνεται προσπάθεια να ενσωματωθούν κατάλληλα, μερικά από τα ευρήματα των προαναφερθεισών μελετών, επικαιροποιώντας ορισμένες από τις πλέον πρόσφατες παρατηρήσεις που έχουν εξαχθεί από αυτές και εφαρμόζοντας μια συγκεκριμένη μεθοδολογία ανάλυσης σεναρίων.

⁴<http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles130/%CE%9A%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%20%CE%92%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf>

Αρχικά, οι Bernardino et al (2015), επισήμαναν στην έρευνά τους, ότι ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά του συστήματος μεταφορών έγκειται στο ότι, (το συγκεκριμένο σύστημα) αλλάζει με αργούς ρυθμούς, κάτι το οποίο δεν συμβαίνει σε άλλους τομείς της αγοράς.

Ειδικότερα, στον τομέα των μεταφορών, ενδέχεται να χρειαστούν δεκαετίες ή ακόμα και αιώνες, προκειμένου να υπάρξουν συγκεκριμένες διαρθρωτικές αλλαγές ή και διακοπές.

Τονίζεται ότι, ο 19^{ος} αιώνας κυριαρχείται από το σιδηροδρομικό πρότυπο, ενώ ο 20^{ος} αιώνας κυριαρχείται από τη χρήση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς στις οδούς. Στις αρχές του 21ου αιώνα, καταβάλλονται αξιόλογες προσπάθειες, για την ανατροπή της συγκεκριμένης τάσης.

Το βασικότερο ερευνητικό ζήτημα της παρούσας δημοσίευσης έγκειται στο να προσδιοριστούν, αλλά και να επισημανθούν οι πιθανές τάσεις, αλλά και οι προκλήσεις, όσον αφορά στον τομέα των μεταφορών, μέσω της παροχής πληροφοριών, αναφορικά με εύλογες εναλλακτικές λύσεις, που μπορούν να υλοποιηθούν στην μελλοντική πραγματικότητα, στη ζήτηση των μεταφορών, από τους φορείς χάραξης πολιτικής.

Για το σκοπό αυτό, πραγματοποιήθηκαν τρία μεγάλα βήματα, όσον αφορά στην εργασία που διεξήχθη στα πλαίσια της παρούσας μελέτης. Αρχικά, επιχειρήθηκε η ανάπτυξη των παγκόσμιων μελλοντικών σεναρίων και στην συνέχεια, καταβλήθηκε η προσπάθεια, για την αναγνώριση των καίριων παραγόντων και των ζητημάτων, που δύνανται να επηρεάσουν τη μελλοντική ζήτηση μεταφορών. Τέλος, έγινε προσπάθεια να προσδιοριστούν οι τάσεις, καθώς και οι προκλήσεις για τους επιβάτες, αλλά για τις εμπορευματικές μεταφορές.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο, ότι τα προαναφερθέντα βήματα δεν ήταν γραμμικά, αλλά αντιθέτως είχαν πολλές επαναλήψεις. Προκειμένου να διεξαχθούν επιτυχώς τα συγκεκριμένα βήματα μελέτης, κρίθηκε αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν τρεις κύριες πηγές γνώσης:

- Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση μελετών, που αφορούν στο μέλλον του τομέα των μεταφορών.
- Συναντήσεις (workshops) με θέμα συζήτησης, το μέλλον των αναγκών στον τομέα της μεταφοράς, μέσα από την διεξαγωγή κατάλληλων συνεντεύξεων.

- Μία ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξη της ζήτησης στον τομέα των μεταφορών.

Τα τέσσερα σενάρια, που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια της παρούσας έρευνας, ακολούθησαν την επαναληπτική επαγωγική προσέγγιση, η οποία αποτελεί μια ξεχωριστή προσέγγιση, διαφορετική από τις κοινώς εφαρμοζόμενες προσεγγίσεις, που υιοθετούνται σε σχετικές έρευνες και οι οποίες έχουν διεξαχθεί στο παρελθόν, αναφορικά με την εκτίμηση της κατάστασης των ευρωπαϊκών μεταφορών στο μέλλον.

Ειδικότερα, τα σενάρια που αναπτύχθηκαν, στα πλαίσια της παρούσας εργασίας ήταν τα:

- Χωρίς όρια σενάριο (UnlimitedScenario),
- Σενάριο παθητικότητας και κατάρρευσης (PassivityandCollapseScenario)
- Σενάριο συνεργασίας και αποθάρρυνσης (CooperationandDe-growthScenario)
- Έξυπνο και πνευματικό σενάριο (Smart and Spiritual Scenario)

Αναφορικά με το χωρίς όρια σενάριο (Unlimited Scenario), αυτό σε γενικές γραμμές, έχει σαν στόχο του να επικεντρωθεί στην δημιουργία ισχυρών δεσμών ανάμεσα στους προμηθευτές, στους φορτωτές, αλλά και στους κατασκευαστές, μέσα στην Ε.Ε., σε μία προσπάθεια να δημιουργηθεί μία όσο το δυνατόν πιο γρήγορη, αλλά και ευέλικτη περιφερειακή, ή αλλιώς τοπική, αλυσίδα εφοδιασμού.

Επίσης, το συγκεκριμένο σενάριο, εστιάζει ιδιαίτερα στον τομέα των επιβατών και επισημαίνει ότι οι Ευρωπαίοι κατασκευαστές θα πρέπει να προετοιμαστούν για μία ιδιαίτερα σημαντική αύξηση στην ζήτηση για αποτελεσματικά οχήματα με μηδενικές εκπομπές.

Στα πλαίσια του σεναρίου παθητικότητας και κατάρρευσης (PassivityandCollapseScenario), αναμένεται να υπάρξει μία αύξηση στις διαδρομές μικρότερης απόστασης, κάτι το οποίο σκιαγραφεί την ανάγκη για την δημιουργία νέων ειδών υποδομής, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι νέες ανάγκες.

Επιπλέον, τα κράτη θα εξαρτηθούν από τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για τη χρηματοδότηση των υποδομών. Οι Ευρωπαίοι κατασκευαστές θα αντιμετωπίσουν μεγαλύτερη ζήτηση για έξυπνα, φτηνά και μικρά οχήματα.

Όσον αφορά στο σενάριο συνεργασίας και αποθάρρυνσης (CooperationandDe-growthScenario), κρίνεται απαραίτητη η ανακατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης, ιδίως στις πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, οι οποίες απαιτούν

λύσεις, αναφορικά με τις αστικές μεταφορές, που να συμφέρουν, τόσο ως προς το κόστος, όσο και ως προς την ενεργειακή τους απόδοση.

Επιπλέον, στα πλαίσια του συγκεκριμένου σεναρίου, η πολιτική της Ε.Ε. αναμένεται να δώσει προτεραιότητα στην οικονομία κοινής χρήσης (sharing economy), συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των κανονιστικών πλαισίων, ώστε να επικρατήσει το σύστημα της κοινής χρήσης αυτοκινήτων (car-sharing system).

Γενικά, αναμένεται να υπάρξει μια στροφή προς τις πιο αποδοτικές καινοτομίες, οι οποίες συνεπάγονται την επιπρόσθετη συμμετοχή των πελατών στο σχεδιασμό τους, ενώ ταυτόχρονα, θα πραγματοποιούνται περιβαλλοντικές εκστρατείες, οι οποίες θα επικεντρώνονται στην μείωση, στην πηγή, στην επαναχρησιμοποίηση και στην ανακύκλωση, τόσο σε επίπεδο παραγωγής, όσο και σε επίπεδο κατανάλωσης, καθώς και στην εφαρμογή υψηλών περιβαλλοντικών φόρων, με συνεκτικό τρόπο, σε όλο το σύστημα μεταφορών.

Τέλος, στο έξυπνο και πνευματικό σενάριο (Smart and Spiritual Scenario), η Ε.Ε. θα πρέπει να προετοιμαστεί για την αντιμετώπιση της τεράστιας ζήτησης βιώσιμων/αειφόρων προϊόντων (sustainable products), τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας.

Επιπλέον, αναμένεται να υπάρξει η ανάπτυξη μιας αναδιάρθρωσης της πολιτικής της Ε.Ε., προκειμένου να καταστεί δυνατή η τηλεργασία, κάτι το οποίο θα μπορούσε να γίνει δυνατό, μέσα από αρκετά μέτρα, όπως είναι παραδείγματος χάριν, η πρωτοβουλία και η προώθηση από μέρους των εταιριών για την τηλεργασία, η επίλυση των σχετικών φορολογικών θεμάτων, η διασφάλιση της κατάλληλης υποδομής και άλλα μέτρα.

Σε γενικές γραμμές, στο πλαίσιο αυτού του σεναρίου, οι κοινωνικές αξίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επιτυχής καινοτομία στον τομέα των μεταφορών, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του εξορθολογισμού και της υγείας.

Στα πλαίσια αυτής της καινοτομίας, η χρήση του αυτοκινήτου θα μειωθεί και θα αναπτυχθούν νέοι τύποι μεταφορικών μέσων, που θα δύνανται να μεταφέρουν τόσο επιβάτες όσο και φορτίο, κάτι το οποίο θα ελαφρύνει τα μεγάλα αστικά κέντρα από την αυξημένη κίνηση στους δρόμους.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, η ποικιλομορφία των σεναρίων αποκαλύπτει διάφορες πτυχές του μέλλοντος, αναφορικά με το σύστημα μεταφορών, και παρουσιάζουν η καθεμία, ιδιαίτερα διαφορετικά αποτελέσματα.

Γενικά, η προσέγγιση που υιοθετήθηκε από την παρούσα έρευνα, ξεπέρασε την υπάρχουσα βιβλιογραφία, από πλευράς ευρημάτων, καθώς εξέτασε ένα ευρύτερο φάσμα θεμάτων, ενώ ταυτόχρονα, μέσω της συγκεκριμένης επαναληπτικής μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε, προχώρησε στην αξιοποίηση ιδιαίτερα δημιουργικών ιδεών, αλλά και στην ανάπτυξη εσωτερικών συνεκτικών μελλοντικών προοπτικών.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι, τα αποτελέσματα, τα οποία εξάγονται από την παρούσα έρευνα, επί του θέματος της ζήτησης μεταφορών στην Ε.Ε, αλλά και σχετικά με τους παράγοντες αλλαγής και τις προκλήσεις στον συγκεκριμένο κλάδο, δύνανται να προσθέσουν σημαντικές πληροφορίες, αλλά και να αποτελέσουν την βάση για περαιτέρω έρευνα στο πεδίο.

Η περαιτέρω έρευνα θα μπορούσε να προχωρήσει σε διάφορες κατευθύνσεις, όπως για παράδειγμα μέσω της επικαιροποίησης των υποθέσεων που χρησιμοποιήθηκαν, ή μέσω αλλαγής της μεθοδολογικής ανάπτυξης του μοντέλου.

Κεφάλαιο 2: Ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα και Ε.Ε.

2.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στην εξέλιξη του κλάδου των μεταφορών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. για την περίοδο 2008 – 2013. Ειδικότερα, στο πρώτο μέρος της ανάλυσής μας θα γίνει αναφορά στον αριθμό των επιχειρήσεων, των απασχολούμενων και γενικά σε μια σειρά από στατιστικά στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τις μεταφορές στην Ελλάδα και Ε.Ε. . Στη συνέχεια θα αναφερθούμε συγκεκριμένα στους τρεις τύπους μεταφορών, οι οποίες αναλυτικά είναι οι χερσαίες, οι πλωτές και οι εναέριες μεταφορές, εξειδικεύοντας τα παραπάνω στοιχεία στους επιμέρους τύπους μεταφορών.

2.2 Μεταφορά και αποθήκευση

Από το παρακάτω Πίνακα 1 είναι εμφανές, ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα ανέρχεται το 2013 σε 63.814 επιχειρήσεις, παρουσιάζοντας συνεχώς πτωτική πορεία από το 2008 και έπειτα, όταν ο αντίστοιχος αριθμός των επιχειρήσεων ανερχόταν στις 69.109 επιχειρήσεις το 2008, γεγονός το οποίο οφείλεται εν πολλοίς και στην οικονομική κρίση και στο κλείσιμο μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων.

Πίνακας 1: Αριθμός επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	37.780	39.501	4,56%	38.461	-2,63%	42.123	9,52%	40.677	-3,43%	46.117	13,37%	22,07%
2-9 άτομα	29.616	27.717	-6,41%	27.341	-1,36%	22.273	-18,54%	22.660	1,74%	16.291	-28,11%	-44,99%
10-19 άτομα	981	1.004	2,34%	1.182	17,73%	885	-25,13%	714	-19,32%	816	14,29%	-16,82%
20-49 άτομα	524	431	-17,75%	366	-15,08%	352	-3,83%	354	0,57%	384	8,47%	-26,72%
50-249 άτομα	165	184	11,52%	162	-11,96%	151	-6,79%	171	13,25%	176	2,92%	6,67%
250 και άνω άτομα	42	42	0,00%	46	9,52%	40	-13,04%	29	-27,50%	29	0,00%	-30,95%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	69.109	68.878	-0,33%	67.557	-1,92%	65.825	-2,56%	64.605	-1,85%	63.814	-1,22%	-7,66%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	659.971	633.314	-4,04%	647.667	2,27%	663.936	2,51%	-	-	-	-	0,60%
2-9 άτομα	387.164	378.165	-2,32%	372.290	-1,55%	364.030	-2,22%	-	-	-	-	-5,98%
10-19 άτομα	52.547	52.008	-1,03%	51.380	-1,21%	52.266	1,72%	-	-	-	-	-0,53%
20-49 άτομα	33.610	32.438	-3,49%	32.000	-1,35%	33.300	4,06%	-	-	-	-	-0,92%
50-249 άτομα	15.756	15.400	-2,26%	15.500	0,65%	15.900	2,58%	-	-	-	-	0,91%
250 και άνω άτομα	3.260	3.200	-1,84%	3.200	0,00%	3.300	3,13%	-	-	-	-	1,23%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	1.152.316	1.114.513	-3,28%	1.122.086	0,68%	1.132.736	0,95%	-	-	-	-	-1,70%

Πηγή: Eurostat

Αντίστοιχα, στην Ε.Ε μέχρι το 2011 που υπάρχουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα ανέρχεται το 2011 σε 1.132.736 επιχειρήσεις, παρουσιάζοντας ανοδική πορεία το 2010 σε σχέση με το 2009, κάτι αντίθετο με όσα είδαμε να συμβαίνουν στην περίπτωση της Ελλάδος.

Εν συνεχεία, όσον αφορά την πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών στην Ελλάδα, δεν επιδέχεται αμφισβήτηση από τον παρακάτω Πίνακα, ότι ακολουθούν πτωτική πορεία, απόρροια της οικονομικής κρίσης σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο, γεγονός το οποίο είχε σαν συνέπεια, η συνολική πτώση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων αυτών να ανέλθει στο 20,65% το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008.

Πίνακας 2: Κύκλος εργασιών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	1.640,20	1.946,40	18,67%	1.687,50	-13,30%	1.879,10	11,35%	1.816,80	-3,32%	1.946,90	7,16%	18,70%
2-9 άτομα	3.567,10	3.632,50	1,83%	3.193,70	-12,08%	2.919,30	-8,59%	2.966,50	1,62%	2.583,10	-12,92%	-27,59%
10-19 άτομα	1.475,80	1.245,00	-15,64%	1.404,90	12,84%	1.215,80	-13,46%	987,1	-18,81%	1.115,40	13,00%	-24,42%
20-49 άτομα	1.458,60	1.407,10	-3,53%	1.325,00	-5,83%	1.366,70	3,15%	1.646,20	20,45%	1.344,00	-18,36%	-7,86%
50-249 άτομα	1.783,60	1.782,40	-0,07%	1.743,80	-2,17%	1.486,00	-14,78%	1.147,60	-22,77%	1.598,70	39,31%	-10,37%
250 και άνω άτομα	4.540,20	4.340,00	-4,41%	4.085,10	-5,87%	3.650,00	-10,65%	3.087,20	-15,42%	2.890,20	-6,38%	-36,34%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	14.465,40	14.353,50	-0,77%	13.440,00	-6,36%	12.516,90	-6,87%	11.651,50	-6,91%	11.478,20	-1,49%	-20,65%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	65.427,7	53.942,4	-17,55%	61.582,59	14,16%	66.937,9	8,70%	-	-	-	-	2,31%
2-9 άτομα	151.074,7	-	-	137.134,64	-	138.704,0	1,14%	-	-	-	-	-8,19%
10-19 άτομα	97.000,0	82.671,8	-14,77%	87.600	5,96%	90.500,0	3,31%	-	-	-	-	-6,70%
20-49 άτομα	147.932,3	124.452,4	-15,87%	136.008,84	9,29%	143.108,4	5,22%	-	-	-	-	-3,26%
50-249 άτομα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
250 και άνω άτομα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	229.000,0	201.466,3	-12,02%	229.000	13,67%	240.000,0	4,80%	-	-	-	-	4,80%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, από τον παραπάνω Πίνακα είναι φανερό, ότι τις μεγαλύτερες απώλειες φαίνεται να αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 2- 9 άτομα και οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 250 άτομα και πάνω, καθώς οι απώλειες στον κύκλο εργασιών τους ανέρχονταν σε 27,58% και 36,34% αντίστοιχα.

Αντίστοιχα στην Ε.Ε, όσον αφορά στην πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών, δεν επιδέχεται αμφισβήτηση από τον παραπάνω Πίνακα, ότι με εξαίρεση το 2009 σε όλες τις άλλες περιόδους μέχρι το 2011 η πορεία του κλάδου των επιχειρήσεων είναι θετική, με ιδιαίτερα επωφελημένες να είναι οι εταιρίες που απασχολούν 0 ή 1 άτομο (2,31%).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης, η πορεία της προστιθέμενης αξίας σε κόστος συντελεστών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μεταφορών και αποθήκευσης στην Ελλάδα, καθώς όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, η προστιθέμενη αξία εμφανίζει μείωση για την περίοδο 2008 – 2013 που ανέρχεται στο 20,39%

Πίνακας 3: Προστιθέμενη αξία σε κόστος συντελεστών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	810,7	974,9	20,25%	772,4	-20,77%	883	14,32%	894,7	1,33%	740,6	-17,22%	-8,65%
2-9 άτομα	1.573,10	1.649,90	4,88%	1.325,60	-19,66%	1.059,90	-20,04%	1.128,60	6,48%	910,1	-19,36%	-42,15%
10-19 άτομα	679,4	452,8	-33,35%	502,9	11,06%	449,6	-10,60%	340,2	-24,33%	391	14,93%	-42,45%
20-49 άτομα	534,7	561,5	5,01%	588,7	4,84%	488,4	-17,04%	525,2	7,53%	462,6	-11,92%	-13,48%
50-249 άτομα	471,2	699,3	48,41%	519,5	-25,71%	590,2	13,61%	462,6	-21,62%	675	45,91%	43,25%
250 και άνω άτομα	2.008,90	1.881,00	-6,37%	1.878,00	-0,16%	1.837,00	-2,18%	1.665,80	-9,32%	1.659,40	-0,38%	-17,40%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	6.078,10	6.219,40	2,32%	5.586,90	-10,17%	5.308,20	-4,99%	5.017,10	-5,48%	4.838,70	-3,56%	-20,39%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	24.104,4	19.743,5	-18,09%	21.221,76	7,49%	22.200,0	4,61%	-	-	-	-	-7,90%
2-9 άτομα	48.549,7	-	-	43.670,79	-	44.460,4	1,81%	-	-	-	-	-8,42%
10-19 άτομα	31.000,0	28.398,8	-8,39%	29.000	2,12%	29.400,0	1,38%	-	-	-	-	-5,16%
20-49 άτομα	47.642,6	43.885,2	-7,89%	44.244,96	0,82%	44.744,0	1,13%	-	-	-	-	-6,08%
50-249 άτομα	74.700,0	70.795,7	-5,23%	76.000	7,35%	78.000,0	2,63%	-	-	-	-	4,42%
250 και άνω άτομα	252.000,0	230.114,4	-8,68%	258.000	12,12%	262.000,0	1,55%	-	-	-	-	3,97%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	478.000,0	440.000,0	-7,95%	471.661,34	7,20%	480.762,2	1,93%	-	-	-	-	0,58%

Πηγή: Eurostat

Πρακτικά, όσον αφορά τα είδη των επιχειρήσεων στην Ελλάδα που είδαν την προστιθέμενη αξία τους να πλήγεται περισσότερο από την οικονομική κρίση, ήταν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 2-9 άτομα και από 10 έως 19 άτομα, όπου τα ποσά μειώσεων της προστιθέμενης αξίας τους ανέρχονταν σωρευτικά σε 42,15% και 42,45% αντίστοιχα, ενώ αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν από 50-249 άτομα είδαν την προστιθέμενη αξία τους να παρουσιάζει σημαντική αύξηση κατά 43,25% την περίοδο 2008 – 2013.

Αντίθετα, στην Ε.Ε, η προστιθέμενη αξία για ολο τον κλάδο για την περίοδο 2008 – 2011 ήταν 0,58%, μια αύξηση η οποία έρχεται σε αντίθεση με τα όσα είδαμε παραπάνω για την Ελλάδα. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι μικρές επιχειρήσεις είχαν μια μείωση ενώ οι μεγάλες είχαν αύξηση.

Αντίστοιχα, όσον αφορά στην πορεία του απασχολούμενων στον κλάδο των μεταφορών στην Ελλάδα, αυτή παρουσιάζει μικρή μείωση σωρευτικά για τον κλάδο, απόρροια της οικονομικής κρίσης, η οποία αγγίζει συνολικά για την περίοδο 2008 – 2013 το 19,12%.Ειδικότερα, η μείωση αυτή προέρχεται κυρίως από τις επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν από 250 άτομα και πάνω, στις οποίες η μείωση των απασχολούμενων άγγιξε το 34,25%, καθώς επίσης και από τις επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν από 2- 9 άτομα, στις οποίες η μείωση άγγιξε το 36,76%.

Πίνακας 4: Αριθμός απασχολούμενων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	37.776	39.313	4,07%	38.461	-2,17%	41.965	9,11%	40.635	-3,17%	45.840	12,81%	21,35%
2-9 άτομα	73.947	70.934	-4,07%	67.269	-5,17%	57.033	-15,22%	57.948	1,60%	46.767	-19,29%	-36,76%
10-19 άτομα	13.075	13.119	0,34%	15.151	15,49%	11.698	-22,79%	9.410	-19,56%	10.702	13,73%	-18,15%
20-49 άτομα	14.175	12.377	-12,68%	10.642	-14,02%	9.829	-7,64%	10.635	8,20%	12.549	18,00%	-11,47%
50-249 άτομα	15.429	16.947	9,84%	14.352	-15,31%	13.539	-5,66%	15.377	13,58%	16.835	9,48%	9,11%
250 και άνω άτομα	51.643	50.636	-1,95%	52.522	3,72%	45.660	-13,07%	36.561	-19,93%	33.956	-7,13%	-34,25%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	206.044	203.326	-1,32%	198.397	-2,42%	179.724	-9,41%	170.566	-5,10%	166.648	-2,30%	-19,12%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	704.700	634.400	-9,98%	638.000	0,57%	666.000	4,39%	-	-	-	-	-5,49%
2-9 άτομα	1.412.800	1.426.500	0,97%	1.396.100	-2,13%	1.368.900	-1,95%	-	-	-	-	-3,11%
10-19 άτομα	723.400	728.700	0,73%	722.200	-0,89%	736.600	1,99%	-	-	-	-	1,82%
20-49 άτομα	1.036.500	1.017.500	-1,83%	1.032.200	1,44%	1.069.000	3,57%	-	-	-	-	3,14%
50-249 άτομα	1.601.400	1.572.400	-1,81%	1.615.100	2,72%	1.643.300	1,75%	-	-	-	-	2,62%
250 και άνω άτομα	5.258.900	5.050.700	-3,96%	5.000.000	-1,00%	5.032.900	0,66%	-	-	-	-	-4,30%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	10.737.600	10.430.100	-2,86%	10.000.000	-4,12%	10.516.600	5,17%	-	-	-	-	-2,06%

Πηγή: Eurostat

Ουσιαστικά, είναι σαφές ότι, βλέποντας τον κύκλο εργασιών τους να μειώνεται, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν από 2 έως 9 άτομα περιόρισαν σημαντικά τους εργαζομένους τους, έτσι ώστε να κατορθώσουν να επιβιώσουν, ενώ αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν από 250 άτομα και άνω, λόγω της οικονομικής κρίσης και της μείωσης των πωλήσεών τους, αναγκάστηκαν να προβούν σε εξορθολογισμό του κόστους εργασίας τους, σε μια προσπάθεια να αντέξουν οικονομικά και να διατηρήσουν τα περιθώρια κέρδους τους στα προ κρίσης επίπεδα.

Παρόμοια με την Ελλάδα ήταν και η κατάσταση στην Ε.Ε για την περίοδο 2008 – 2010, όπου η πορεία των απασχολούμενων παρουσίασε σημαντική μείωση, αν και το 2011 η κατάσταση αυτή αντιστρέφθηκε και υπήρξε αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στον κλάδο των μεταφορών, με ιδιαίτερα επωφελημένες τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 – 49 άτομα, που εμφάνισαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις (3,14%).

Από τον παρακάτω Πίνακα είναι σαφές, ότι με εξαίρεση το 2010 και το 2012, σε όλη την υπόλοιπη εξεταζόμενη περίοδο στην Ελλάδα, η πορεία του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο είναι ελαφρώς μειωμένη, καθώς συνολικά σε επίπεδο κλάδου, η παραγωγικότητα μειώθηκε από 70.200€ το 2008 σε 68.900€ το 2013, δηλαδή η μείωση ανερχόταν μόλις στο 1,85%.

Πίνακας 5: Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	43,4	49,5	14,06%	43,9	-11,31%	44,8	2,05%	44,7	-0,22%	42,5	-4,92%	-2,07%
2-9 άτομα	48,2	51,2	6,22%	47,5	-7,23%	51,2	7,79%	51,2	0,00%	55,2	7,81%	14,52%
10-19 άτομα	112,9	94,9	-15,94%	92,7	-2,32%	103,9	12,08%	104,9	0,96%	104,2	-0,67%	-7,71%
20-49 άτομα	102,9	113,7	10,50%	124,5	9,50%	139	11,65%	154,8	11,37%	107,1	-30,81%	4,08%
50-249 άτομα	115,6	105,2	-9,00%	121,5	15,49%	109,8	-9,63%	74,6	-32,06%	95	27,35%	-17,82%
250 και άνω άτομα	87,9	85,7	-2,50%	77,8	-9,22%	79,9	2,70%	84,4	5,63%	85,1	0,83%	-3,19%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	70,2	70,6	0,57%	67,7	-4,11%	69,6	2,81%	68,3	-1,87%	68,9	0,88%	-1,85%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 έως 249 άτομα εμφάνισαν τις μεγαλύτερες μειώσεις (17,82%), αντίστοιχα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 2 έως 9 άτομα και οι οποίες προ κρίσης είχαν αρκετά χαμηλή παραγωγικότητα παρουσίασαν τη μεγαλύτερη σωρευτική αύξηση, η οποία έφτασε το 14,52% για την περίοδο 2008 – 2013, κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο λόγω της μεγαλύτερης μείωσης των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις αυτές (σωρευτική μείωση 36,76%) σε σχέση με την αντίστοιχη σωρευτική μείωση στον κύκλο εργασιών τους (27,59%).

Ουσιαστικά, καθώς οι πωλήσεις μειώθηκαν με μικρότερο βαθμό από τη μείωση στον αριθμό των απασχολούμενων είναι φανερό, ότι ο δείκτης κύκλου εργασιών προς αριθμό απασχολούμενων θα είναι υψηλότερος στις επιχειρήσεις αυτές το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας, η οποία αφορά στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο, αυτή εμφανίζει ελαφρά μείωση το 2013 σε σχέση με το 2008, η οποία ανέρχεται στο -1,69%.

Πίνακας 6 : Φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	21,5	24,8	15,35%	20,1	-18,95%	21	4,48%	22	4,76%	16,2	-26,36%	-24,65%
2-9 άτομα	21,3	23,3	9,39%	19,7	-15,45%	18,6	-5,58%	19,5	4,84%	19,5	0,00%	-8,45%
10-19 άτομα	52	34,5	-33,65%	33,2	-3,77%	38,4	15,66%	36,2	-5,73%	36,5	0,83%	-29,81%
20-49 άτομα	37,7	45,4	20,42%	55,3	21,81%	49,7	-10,13%	49,4	-0,60%	36,9	-25,30%	-2,12%
50-249 άτομα	30,5	41,3	35,41%	36,2	-12,35%	43,6	20,44%	30,1	-30,96%	40,1	33,22%	31,48%
250 και άνω άτομα	38,9	37,1	-4,63%	35,8	-3,50%	40,2	12,29%	45,6	13,43%	48,9	7,24%	25,71%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	29,5	30,6	3,73%	28,2	-7,84%	29,5	4,61%	29,4	-0,34%	29	-1,36%	-1,69%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν είτε 0 – 1 άτομα είτε από 10 έως 19 άτομα εμφάνισαν τις μεγαλύτερες σωρευτικές μειώσεις (24,65% και 29,81%) στη φαινομενική παραγωγικότητα, γεγονός το οποίο οφείλεται στο ότι, οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνισαν υψηλές μειώσεις στην προστιθέμενη αξία τους, με αποτέλεσμα και η φαινομενική παραγωγικότητά τους να είναι ιδιαίτερα χαμηλή.

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 50 έως 249 άτομα και από 250 άτομα και πάνω, εμφάνισαν τις υψηλότερες θετικές μεταβολές της τάξεως 31,48% και 25,71% αντίστοιχα. Τέλος μικρότερη μείωση εμφανίζουν οι επιχειρήσεις που απασχολούν 2 έως 9 άτομα και 20 έως 49 άτομα καθώς η πτώση που παρουσιάζεται είναι μόλις 8,45% και 2,12%.

Από την άλλη πλευρά, ένας ιδιαίτερα σημαντικός δείκτης απεικονίζεται στον παρακάτω Πίνακα, όπου απεικονίζει την πορεία του ποσοστού αύξησης της απασχόλησης στις επιχειρήσεις του κλάδου των μεταφορών για την περίοδο 2008 – 2013.

Όπως είναι αναμενόμενο, με βάση τα όσα αναφέραμε παραπάνω, συνολικά ο κλάδος δέχτηκε σημαντικές πιέσεις από την οικονομική κρίση, απόρροια των οποίων ήταν η μείωση της απασχόλησης, καθώς συνολικά η μείωση του ποσοστού απασχόλησης σωρευτικά για την περίοδο 2008 – 2013 στον κλάδο άγγιξε το 162,16%.

Πίνακας 7: Ποσοστό αύξησης της απασχόλησης στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (%)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	-4,7	4,4	-193,62%	-2,2	-150,00%	9,2	-518,18%	-3,2	-134,78%	12,8	-500,00%	-372,34%
2-9 άτομα	12,7	-3,6	-128,35%	-5,2	44,44%	-15,4	196,15%	1,6	-110,39%	-19,3	-1306,25%	-251,97%
10-19 άτομα	-2,1	0,5	-123,81%	15,5	3000,00%	-23,2	-249,68%	-19,6	-15,52%	13,7	-169,90%	-752,38%
20-49 άτομα	9,4	-12,7	-235,11%	-14	10,24%	-13,3	-5,00%	8,2	-161,65%	18	119,51%	91,49%
50-249 άτομα	7,5	9,9	32,00%	-15,3	-254,55%	-9,1	-40,52%	13,6	-249,45%	9,5	-30,15%	26,67%
250 και άνω άτομα	-2,1	-2	-4,76%	3,7	-285,00%	-13,1	-454,05%	-19,9	51,91%	-7,1	-64,32%	238,10%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	3,7	-1,1	-129,73%	-2,4	118,18%	-10,1	320,83%	-5,1	-49,50%	-2,3	-54,90%	-162,16%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η μείωση αυτή προέκυψε κυρίως από τις μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούσαν 10 έως 19 άτομα, οι οποίες βλέποντας τους κύκλους εργασιών τους να μειώνονται, προχώρησαν σε μειώσεις (752,38%) του προσωπικού τους, σε μια προσπάθειά τους να επιβιώσουν.

Αντιθέτως, από την άλλη πλευρά, οι μεσαίες και οι μεγάλες επιχειρήσεις και ειδικότερα αυτές που απασχολούν από 250 άτομα και άνω, παρουσιάζουν σημαντική αύξηση (238,10%), γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, οι μικρές επιχειρήσεις είναι αυτές που επλήγησαν ενώ αντίθετα, οι μεγάλες επιχειρήσεις φαίνεται να βγαίνουν πιο δυνατές από την κρίση αυτή.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια ελαφρά αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 – 49 άτομα της τάξεως 20,66% και από 2 –9 άτομα κατά 16%, πράγμα που δεν επηρέασε το συνολικό αποτέλεσμα που εμφάνισε μείωση της τάξεως 13,33%.

Πίνακας 8: Αριθμός απασχολούμενων ατόμων ανά επιχείρηση στην Ελλάδα και στην Ε.Ε την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	1	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	0,00%
2-9 άτομα	2,5	2,6	4,00%	2,5	-3,85%	2,6	4,00%	2,6	0,00%	2,9	11,54%	16,00%
10-19 άτομα	13,3	13,1	-1,50%	12,8	-2,29%	13,2	3,12%	13,2	0,00%	13,1	-0,76%	-1,50%
20-49 άτομα	27,1	28,7	5,90%	29,1	1,39%	27,9	-4,12%	30	7,53%	32,7	9,00%	20,66%
50-249 άτομα	93,5	92,1	-1,50%	88,6	-3,80%	89,7	1,24%	89,9	0,22%	95,7	6,45%	2,35%
250 και άνω άτομα	1.229,60	1.205,60	-1,95%	1.141,80	-5,29%	1.141,50	-0,03%	1.260,70	10,44%	1.170,90	-7,12%	-4,77%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	3	3	0,00%	2,9	-3,33%	2,7	-6,90%	2,6	-3,70%	2,6	0,00%	-13,33%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, μια ελαφρά πτώση παρατηρείται στις επιχειρήσεις άνω των 250 ατόμων με ποσοστό 4,77%, λόγω κυρίως του κλεισίματος αρκετών από αυτές, καθώς και του εξορθολογισμού του κόστους στο οποίο προχώρησαν πολλές από αυτές.

2.3 Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών

Στην προηγούμενη ενότητα αναφερθήκαμε συνολικά στην πορεία του κλάδου των μεταφορών στην Ελλάδα, κάτι το οποίο θα εξειδικευτεί στις επόμενες ενότητες, μέσω της αναφοράς σε κάθε έναν από τους τομείς των μεταφορών. Ξεκινώντας από την υποενότητα αυτήθα γίνει αναφορά στην πορεία του κλάδου των χερσαίων μεταφορών και των μεταφορών μέσω αγωγών.

Από το παρακάτω Πίνακα είναι εμφανές, ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών ανέρχεται το 2013 σε 54.389 επιχειρήσεις, παρουσιάζοντας συνεχώς πτωτική πορεία από το 2010 και έπειτα, όταν ο αντίστοιχος αριθμός των επιχειρήσεων ανερχόταν στις 56.735 επιχειρήσεις το 2010.

Πίνακας 9: Αριθμός επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	32.372	35.149	8,58%	31.961	-9,07%	37.574	17,56%	36.208	-3,64%	41.945	15,84%	29,57%
2-9 άτομα	24.619	21.822	-11,36%	24.102	10,45%	17.193	-28,67%	18.173	5,70%	11.955	-34,22%	-51,44%
10-19 άτομα	413	431	4,36%	469	8,82%	304	-35,18%	182	-40,13%	220	20,88%	-46,73%
20-49 άτομα	167	165	-1,20%	110	-33,33%	157	42,73%	76	-51,59%	193	153,95%	15,57%
50-249 άτομα	56	-	-	77	-	48	-37,66%	63	31,25%	64	1,59%	14,29%
250 και άνω άτομα	17	-	-	16	-	15	-6,25%	9	-40,00%	12	33,33%	-29,41%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	57.645	57.661	0,03%	56.735	-1,61%	55.291	-2,55%	54.709	-1,05%	54.389	-0,58%	-5,65%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	575.039	548.425	-4,63%	550.000	0,29%	560.000	1,82%	-	-	-	-	-2,62%
2-9 άτομα	313.155	303.000	-3,24%	297.792	-1,72%	290.038	-2,60%	-	-	-	-	-7,38%
10-19 άτομα	38.631			37.328		37.721	1,05%	-	-	-	-	-2,36%
20-49 άτομα	23.084	22.000	-4,70%	21.747	-1,15%	22.636	4,09%	-	-	-	-	-1,94%
50-249 άτομα	9.015	8.889	-1,40%	8.850	-0,44%	9.369	5,86%	-	-	-	-	3,93%
250 και άνω άτομα	1.401	1.381	-1,43%	1.381	0,00%	1.405	1,74%	-	-	-	-	0,29%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	960.330	921.261	-4,07%	900.000	-2,31%	-	-	-	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat

Το γεγονός αυτό οφείλεται εν πολλοίς και στην οικονομική κρίση, καθώς και στο κλείσιμο μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων, η οποία φαίνεται να έπληξε λιγότερο τον κλάδο των χερσαίων μεταφορών. Έτσι η σωρευτική μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων ήταν 5,65% έναντι 7,66% της συνολικής μείωσης του κλάδου των μεταφορών.

Αντίστοιχα, στην Ε.Ε μέχρι το 2011, που υπάρχουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών στην Ελλάδα ανέρχεται το 2011 σε 911.169 επιχειρήσεις. Παρουσιάζεται δηλαδή ανοδική πορεία το 2011 σε σχέση με το 2010, κάτι αντίθετο με όσα είδαμε να συμβαίνουν στην περίπτωση της Ελλάδος.

Εν συνεχεία, όσον αφορά στην πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών στην Ελλάδα, δεν επιδέχεται αμφισβήτησης από τον παρακάτω Πίνακα, ότι ακολουθούν πτωτική πορεία, απόρροια της οικονομικής κρίσης σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο, γεγονός το οποίο είχε σαν συνέπεια, η συνολική πτώση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων αυτών να ανέλθει στο 18,71% το 2013.

Πίνακας 10: Κύκλος εργασιών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	1.439,10	1.759,40	22,26%	1.435,20	-18,43%	1.646,20	14,70%	1.607,90	-2,33%	1.652,80	2,79%	14,85%
2-9 άτομα	2.615,30	2.406,80	-7,97%	2.333,10	-3,06%	1.791,30	-23,22%	1.718,50	-4,06%	1.484,30	-13,63%	-43,25%
10-19 άτομα	572,8	503,7	-12,06%	577,5	14,65%	366,5	-36,54%	300,4	-18,04%	240,1	-20,07%	-58,08%
20-49 άτομα	487,8	522,1	7,03%	255,2	-51,12%	432,6	69,51%	417,1	-3,58%	587,4	40,83%	20,42%
50-249 άτομα	451,6	-	-	647,5	-	552,3	-14,70%	433,5	-21,51%	566,3	30,63%	25,40%
250 και άνω άτομα	610,5	-	-	555,7	-	563,1	1,33%	454,5	-19,29%	490,4	7,90%	-19,67%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	6.177,00	6.376,10	3,22%	5.804,20	-8,97%	5.352,00	-7,79%	4.931,90	-7,85%	5.021,30	1,81%	-18,71%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	37.914,9	31.454,4	-17,04%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2-9 άτομα	88.000,0	73.300,0	-16,70%	81.000	10,50%	78.933,7	-2,55%	-	-	-	-	-10,30%
10-19 άτομα	51.200,0	44.489,6	-13,11%	47.200,73	6,09%	49.215,5	4,27%	-	-	-	-	-3,88%
20-49 άτομα	73.000,0	60.222,9	-17,50%	65.633,74	8,98%	70.021,9	6,69%	-	-	-	-	-4,08%
50-249 άτομα	-	83.200,1	-	89.971,51	8,14%	99.322,1	10,39%	-	-	-	-	-
250 και άνω άτομα	170.000,0	157.810,1	-7,17%	164.015,33	3,93%	175.218,5	6,83%	-	-	-	-	3,07%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	510.322,7	450.000,0	-11,82%	500.000	11,11%	-	-	-	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, από τον παραπάνω Πίνακα είναι φανερό, ότι τις μεγαλύτερες απώλειες φαίνεται να αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 2- 9 άτομα και οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 10 - 19 άτομα και πάνω, καθώς οι απώλειες στον κύκλο εργασιών τους ανέρχονταν σε 43,25% και 58,08% αντίστοιχα.

Αντίστοιχα, στην Ε.Ε η πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών παρουσιάζει έντονα ανοδική πορεία το 2011 σε σχέση με το 2010. Κυριότερες επωφελούμενες τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, δηλαδή τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 – 249

άτομα (10,39%), καθώς επίσης και από 250 άτομα και πάνω (6,83%), κάτι που αποτελεί μια ένδειξη ανάπτυξης του κλάδου την περίοδο αυτή.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε κόστος συντελεστών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών και αποθήκευσης στην Ελλάδα, καθώς όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, η προστιθέμενη αξία εμφανίζει μείωση από το 2010 και έπειτα, απόρροια της μείωσης του κύκλου εργασιών των τελευταίων ετών.

Ειδικότερα, η συνολική μείωση της προστιθέμενης αξίας για τον κλάδο των χερσαίων μεταφορών για την περίοδο 2008 – 2013 στην Ελλάδα ανέρχεται στο 23,07%, μια μείωση η οποία είναι παραπλήσια με τη μείωση που είδε ο κύκλος εργασιών των εξεταζόμενων επιχειρήσεων για την περίοδο 2008 – 2013, όπως είδαμε παραπάνω.

Πίνακας 11: Προστιθέμενη αξία σε κόστος συντελεστών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	720,6	904,3	25,49%	659,8	-27,04%	807,1	22,32%	768,1	-4,83%	644,6	-16,08%	-10,55%
2-9 άτομα	1.258,80	1.150,90	-8,57%	1.021,00	-11,29%	710,7	-30,39%	610,7	-14,07%	484,9	-20,60%	-61,48%
10-19 άτομα	213,8	128,4	-39,94%	165,5	28,89%	75,8	-54,20%	60,6	-20,05%	60,8	0,33%	-71,56%
20-49 άτομα	142,7	207,5	45,41%	73,9	-64,39%	108,1	46,28%	75,5	-30,16%	133,7	77,09%	-6,31%
50-249 άτομα	76	-	-	234,8	-	308,2	31,26%	189,7	-38,45%	297,5	56,83%	291,45%
250 και άνω άτομα	316,7	-	-	330	-	525,3	59,18%	491,4	-6,45%	477,6	-2,81%	50,81%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	2.728,70	3.063,80	12,28%	2.484,90	-18,89%	2.535,30	2,03%	2.196,10	-13,38%	2.099,10	-4,42%	-23,07%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	14.597,5	12.211,4	-16,35%	13.400	9,73%	-	-	-	-	-	-	-
2-9 άτομα	32.000,0	-	-	29.500	-	29.170,7	-1,12%	-	-	-	-	-8,84%
10-19 άτομα	18.200,0	17.804,2	-2,17%	17.413,81	-2,19%	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	26.600,0	24.218,6	-8,95%	23.951,93	-1,10%	25.691,9	7,26%	-	-	-	-	-3,41%
50-249 άτομα	33.928,4	33.593,7	-0,99%	34.331,22	2,20%	35.967,7	4,77%	-	-	-	-	6,01%
250 και άνω άτομα	80.388,4	75.121,3	-6,55%	81.877,87	8,99%	85.424,2	4,33%	-	-	-	-	6,26%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	205.641,2	193.000,0	-6,15%	200.000	3,63%	-	-	-	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat

Πρακτικά, όσον αφορά στα είδη των επιχειρήσεων που είδαν την προστιθέμενη αξία τους να πλήγεται περισσότερο, ήταν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 2 έως 9 άτομα και από 10 έως 19 άτομα, όπου τα ποσά μειώσεων της προστιθέμενης αξίας τους ανέρχονταν σωρευτικά σε 61,48% και 71,56% αντίστοιχα.

Αντίθετα οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν από 50- 249 άτομα είδαν την προστιθέμενη αξία τους να παρουσιάζει σημαντική αύξηση κατά 291,45% την περίοδο 2008 – 2013.

Αντίστοιχα, στην Ε.Ε παρατηρούμε από το παραπάνω γράφημα, ότι έχουμε μια σχετική βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης, καθώς το 2011.Συνολικά οι μεσαίες και οι μεγάλες επιχειρήσεις, δηλαδή οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 – 49 άτομα (7,26%) και 250 και πάνω άτομα (4,33%)είδαν την προστιθέμενη αξία τους να αυξάνεται περισσότερο, ακολουθώντας αντίθετη τροχιά από τα όσα είδαμε παραπάνω για την περίπτωση της Ελλάδος.

Επιπλέον, όσον αφορά στην πορεία των απασχολούμενων στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών στην Ελλάδα, αυτή παρουσιάζει μικρή μείωση σωρευτικά για τον κλάδο, απόρροια της οικονομικής κρίσης, η οποία αγγίζει συνολικά το 16,96%, όταν η συνολική μείωση για τον κλάδο των μεταφορών συνολικά έφτασε στο 19,12%.

Πίνακας 12: Αριθμός απασχολούμενων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	32.368	34.961	8,01%	31.961	-8,58%	37.542	17,46%	36.253	-3,43%	41.884	15,53%	29,40%
2-9 άτομα	56.739	51.455	-9,31%	54.944	6,78%	39.700	-27,74%	41.325	4,09%	30.719	-25,66%	-45,86%
10-19 άτομα	5.365	5.383	0,34%	6.405	18,99%	3.830	-40,20%	2.420	-36,81%	2.736	13,06%	-49,00%
20-49 άτομα	4.647	5.144	10,70%	3.067	-40,38%	4.479	46,04%	2.241	-49,97%	7.057	214,90%	51,86%
50-249 άτομα	5.698	-	-	7.349	-	5.379	-26,81%	7.088	31,77%	6.802	-4,03%	19,38%
250 και άνω άτομα	19.701	-	-	19.219	-	17.128	-10,88%	13.822	-19,30%	14.196	2,71%	-27,94%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	124.517	124.388	-0,10%	122.946	-1,16%	108.059	-12,11%	103.149	-4,54%	103.394	0,24%	-16,96%
Ε.Ε 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	607.000	550.800	-9,26%	550.000	-0,15%	572.000	4,00%	-	-	-	-	-5,77%
2-9 άτομα	1.125.000	1.118.700	-0,56%	1.103.400	-1,37%	1.070.000	-3,03%	-	-	-	-	-4,89%
10-19 άτομα	529.800	531.800	0,38%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	707.700	688.700	-2,68%	700.000	1,64%	729.400	4,20%	-	-	-	-	3,07%
50-249 άτομα	883.900	879.700	-0,48%	904.200	2,79%	940.800	4,05%	-	-	-	-	6,44%
250 και άνω άτομα	1.903.300	1.876.200	-1,42%	1.800.000	-4,06%	1.730.000	-3,89%	-	-	-	-	-9,11%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	5.756.700	5.645.900	-1,92%	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, όπως και στην περίπτωση του κλάδου των μεταφορών συνολικά, η μείωση αυτή προέρχεται κυρίως από τις επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν από 10-19 άτομα με μείωση 49,00%, καθώς επίσης και από τις επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 2- 9 άτομα, στις οποίες η μείωση άγγιξε το 45,86%.

Αντίθετα, όσον αφορά στην πορεία του απασχολούμενων στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών στην Ε.Ε, από τον παραπάνω Πίνακα είναι σαφές, ότι ακολουθούσε πτωτική πορεία μέχρι το 2010.Εντούτοις όμως το 2011 εμφάνισε θετική ετήσια μεταβολή απόρροια κυρίως της ανάπτυξης του κλάδου και του γεγονότος ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις είδαν τους τζίρους τους να αυξάνονται, συνεπώς προχώρησαν στην αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων τους.

Από τον παρακάτω Πίνακα είναι σαφές, ότι η πορεία του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο είναι ελαφρώς μειωμένη, καθώς συνολικά στο επίπεδο του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, η παραγωγικότητα μειώθηκε από το 49.600€ το 2008 στο 48.600€ το 2013 (δηλαδή μείωση της τάξεως του 2,02%),όταν σε επίπεδο συνολικού κλάδου η παραγωγικότητα μειώθηκε μόλις 1,85%.

Πίνακας 13: Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ														
	2008		2009			2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	44,5	50,3	13,03%	44,9	-10,74%	43,9	-2,23%	44,4	1,14%	39,5	-11,04%	-11,24%		
2-9 άτομα	46,1	46,8	1,52%	42,5	-9,19%	45,1	6,12%	41,6	-7,76%	48,3	16,11%	4,77%		
10-19 άτομα	106,8	93,6	-12,36%	90,2	-3,63%	95,7	6,10%	124,1	29,68%	87,7	-29,33%	-17,88%		
20-49 άτομα	105	101,5	-3,33%	83,2	-18,03%	96,6	16,11%	186,1	92,65%	83,2	-55,29%	-20,76%		
50-249 άτομα	79,2	-	-	88,1	-	102,7	16,57%	61,2	-40,41%	83,3	36,11%	5,18%		
250 και άνω άτομα	31	-	-	28,9	-	32,9	13,84%	32,9	0,00%	34,5	4,86%	11,29%		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	49,6	51,3	3,43%	47,2	-7,99%	49,5	4,87%	47,8	-3,43%	48,6	1,67%	-2,02%		

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που απασχολούν 10 έως 19 άτομα και 20 έως 49 άτομα είχαν τις μεγαλύτερες μειώσεις της τάξεως του 17,88% και 20,76% αντίστοιχα και με μικρότερη μείωση ακολουθούν οι επιχειρήσεις που απασχολούν 0 έως 1 άτομα με 11,24%. Ενώ οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 2 έως 9 άτομα και 50 έως 249 άτομα παρουσίασαν αύξηση της τάξεως 4,77% και 5,18% αντίστοιχα. Τέλος οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 250 άτομα και άνω έδειξαν τη μεγαλύτερη αύξηση, η οποία έφτασε το 11,29% για την περίοδο 2008 – 2013.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, εμφανίζει μείωση το 2013 σε σχέση με το

2008, η οποία ανέρχεται 7,31% όταν η αντίστοιχη σωρευτική μείωση για το σύνολο του κλάδου των μεταφορών για το ίδιο διάστημα ανήλθε στο -1,69%.

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν είτε 0 – 1 άτομα είτε από 10 έως 19 άτομα εμφάνισαν τις μεγαλύτερες σωρευτικές μειώσεις (30,94% και 44,36%) στη φαινομενική παραγωγικότητα, γεγονός το οποίο, οφείλεται στο ότι οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνισαν υψηλές μειώσεις στην προστιθέμενη αξία τους, με αποτέλεσμα και η φαινομενική παραγωγικότητά τους να είναι ιδιαίτερα χαμηλή.

Πίνακας 14: Φαινομενική παραγωγικότητα στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	22,3	25,9	16,14%	20,6	-20,46%	21,5	4,37%	21,2	-1,40%	15,4	-27,36%	-30,94%
2-9 άτομα	22,2	22,4	0,90%	18,6	-16,96%	17,9	-3,76%	14,8	-17,32%	15,8	6,76%	-28,83%
10-19 άτομα	39,9	23,9	-40,10%	25,8	7,95%	19,8	-23,26%	25	26,26%	22,2	-11,20%	-44,36%
20-49 άτομα	30,7	40,3	31,27%	24,1	-40,20%	24,1	0,00%	33,7	39,83%	19	-43,62%	-38,11%
50-249 άτομα	13,3	-	-	31,9	-	57,3	79,62%	26,8	-53,23%	43,7	63,06%	228,57%
250 και άνω άτομα	16,1	-	-	17,2	-	30,7	78,49%	35,6	15,96%	33,6	-5,62%	108,70%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	21,9	24,6	12,33%	20,2	-17,89%	23,5	16,34%	21,3	-9,36%	20,3	-4,69%	-7,31%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 50 έως 250 άτομα και από 250 άτομα και πάνω εμφάνισαν τις υψηλότερες θετικές μεταβολές στη φαινομενική τους παραγωγικότητα (228,57% και 108,70%), λόγω του ότι, οι επιχειρήσεις αυτές πέτυχαν καλύτερο εξορθολογισμό του κόστους του προσωπικού τους, ανταποκρινόμενες ικανοποιητικότερα στις μειώσεις που είδαν οι κύκλοι εργασιών τους.

Όπως είναι αναμενόμενο, με βάση τα όσα αναφέραμε στην προηγούμενη υποενότητα, συνολικά ο κλάδος δέχτηκε σημαντικές πιέσεις από την οικονομική κρίση, απόρροια των οποίων ήταν η μείωση της απασχόλησης. Συνολικά η μείωση του ποσοστού απασχόλησης για την περίοδο 2008 – 2013 στον κλάδο άγγιξε το 162,16%, ενώ κάτι αντίστοιχο συνέβη και στην περίπτωση του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, όταν η μείωση άγγιξε σωρευτικά το 133,33%.

Πίνακας 15: Ποσοστό αύξησης της απασχόλησης στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (%)

Μέγεθος επιχείρησης	ΕΛΛΑΔΑ													
	2008	2009			2010		2011		2012		2013		2008-2013	
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	-3	8	-366,67%	-8,6	-207,50%	17,6	-304,65%	-3,4	-119,32%	15,5	-555,88%	-616,67%		
2-9 άτομα	8,7	-9,3	-206,90%	6,8	-173,12%	-27,8	-508,82%	4,1	-114,75%	-25,7	-726,83%	-395,40%		
10-19 άτομα	-1,6	0,3	-118,75%	19	6233,33%	-40,2	-311,58%	-36,8	-8,46%	13,1	-135,60%	-918,75%		
20-49 άτομα	0,7	10,7	1428,57%	-40,4	-477,57%	46	-213,86%	-50	-208,70%	214,9	-529,80%	30600,00%		
50-249 άτομα	-28,8	-	-	-	-	-26,8	-	31,8	-218,66%	-4	-112,58%	-86,11%		
250 και άνω άτομα	-8,7	-	-	-	-	-10,9	-	-19,3	77,06%	2,7	-113,99%	-131,03%		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	-0,6	-0,1	-83,33%	-1,2	1100,00%	-12,1	908,33%	-4,5	-62,81%	0,2	-104,44%	-133,33%		

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η μείωση αυτή προέκυψε κυρίως από τις μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούσαν 10 έως 19 άτομα (918,75%), οι οποίες βλέποντας τους κύκλους εργασιών τους να μειώνονται, προχώρησαν σε μειώσεις του προσωπικού τους, σε μια προσπάθειά τους να επιβιώσουν. Παρόμοιες μειώσεις αντιμετώπισαν και οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 250 άτομα και άνω (131,03%), σε αντίθεση με τα όσα είδαμε συνολικά να συμβαίνουν για τον κλάδο των μεταφορών.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια ελαφρά αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις που απασχολούν από 2 έως 9 άτομα (13,04%), από 20 έως 49 άτομα (31,65%) και από 50 – 249 άτομα(4,42%), δηλαδή στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, γεγονός ιδιαίτερα θετικό για τη μελλοντική πορεία του κλάδου.

Πίνακας 16: Αριθμός απασχολούμενων ατόμων ανά επιχείρηση στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
Μέγεθος επιχείρησης	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
0-1 άτομα	1	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	0,00%
2-9 άτομα	2,3	2,4	4,35%	2,3	-4,17%	2,3	0,00%	2,3	0,00%	2,6	13,04%	13,04%
10-19 άτομα	13	12,5	-3,85%	13,7	9,60%	12,6	-8,03%	13,3	5,56%	12,4	-6,77%	-4,62%
20-49 άτομα	27,8	31,2	12,23%	27,9	-10,58%	28,5	2,15%	29,5	3,51%	36,6	24,07%	31,65%
50-249 άτομα	101,8	-	-	95,4	-	112,1	17,51%	112,5	0,36%	106,3	-5,51%	4,42%
250 και άνω άτομα	1.158,90	-	-	1.201,20	-	1.141,90	-4,94%	1.535,80	34,50%	1.183,00	-22,97%	2,08%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	2,2	2,2	0,00%	2,2	0,00%	2	-9,09%	1,9	-5,00%	1,9	0,00%	-13,64%

Πηγή: Eurostat

Επιπλέον, ένα ακόμα θετικό στοιχείο, το οποίο παρατηρείται από τον παραπάνω Πίνακα, αφορά στις επιχειρήσεις άνω των 250 ατόμων, οι οποίες σε αντίθεση με τη συνολική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση στον κλάδο των μεταφορών (Πίνακας 8), στην προκειμένη περίπτωση στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών παρατηρούμε μια αύξηση της απασχόλησης, η οποία σωρευτικά για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε το 2,08%.

Ακόμα σταθερός παρέμεινε ο αριθμός των απασχολούμενων ατόμων ανά επιχείρηση στις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν από 0 έως 1 άτομα κατά την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ μείωση παρατηρείται στις επιχειρήσεις που απασχολούν 10 έως 19 άτομα με 4,62%.

Παρόλα αυτά παρόμοιο αποτέλεσμα παρατηρείται στο σύνολο της Ελλάδας στις χερσαίες μεταφορές με συνολική μείωση 13,64% με αυτό του συνολικού κλάδου των μεταφορών που ήταν 13,33% κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2008-2013.

2.4 Πλωτές μεταφορές

Στην παρούσα ενότητα θα αναλυθούν οι δείκτες που αναφέρθηκαν παραπάνω συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών και για τον κλάδο των χερσαίων αγωγών, κάνοντας αναφορά στην προκειμένη περίπτωση στον κλάδο των πλωτών μεταφορών, ώστε να εντοπιστούν κοινά ή μη σημεία με τις παραπάνω αναλύσεις μας.

Από το παρακάτω Πίνακα είναι εμφανές, ότι όπως και στην ανάλυση του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, έτσι και στην ανάλυση του κλάδου των πλωτών μεταφορών, ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ανέρχεται το 2013 σε 2.645 επιχειρήσεις, παρουσιάζοντας συνεχώς πτωτική πορεία το 2008, της τάξεως του 6,90%.

Πίνακας 17: Αριθμός επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά στην περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	792	1.126	42,17%	1.807	60,48%	1.388	-23,19%	1.301	-6,27%	1.418	8,99%	79,04%
2-9 άτομα	1.643	1.372	-16,49%	616	-55,10%	1.069	73,54%	1.160	8,51%	952	-17,93%	-42,06%
10-19 άτομα	257	191	-25,68%	181	-5,24%	214	18,23%	130	-39,25%	196	50,77%	-23,74%
20-49 άτομα	85	88	3,53%	121	37,50%	57	-52,89%	87	52,63%	49	-43,68%	-42,35%
50-249 άτομα	61	35	-42,62%	30	-14,29%	26	-13,33%	30	15,38%	27	-10,00%	-55,74%
250 και άνω άτομα	4	5	25,00%	5	0,00%	5	0,00%	4	-20,00%	3	-25,00%	-25,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	2.841	2.818	-0,81%	2.760	-2,06%	2.759	-0,04%	2.713	-1,67%	2.645	-2,51%	-6,90%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	8.561	8.596	0,41%	9.944	15,68%	-	-	-	-	-	-	-
2-9 άτομα	8.779	8.619	-1,82%	8.359	-3,02%	7.551	-9,67%	-	-	-	-	-13,99%
10-19 άτομα	1.164	1.195	2,66%	1.133	-5,19%	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	781	776	-0,64%	723	-6,83%	790	9,27%	-	-	-	-	1,15%
50-249 άτομα	455	400	-12,09%	389	-2,75%	400	2,83%	-	-	-	-	-12,09%
250 και άνω άτομα	124	119	-4,03%	112	-5,88%	132	17,86%	-	-	-	-	6,45%
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	19.893	19.735	-0,79%	20.687	4,82%	20.632	-0,27%	-	-	-	-	3,71%

Πηγή: Eurostat

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι επιχειρήσεις που παρουσίασαν μεγαλύτερη μείωση ήταν αυτές που απασχολούν 50 έως 249 άτομα (55,74%) από τις μεγάλες επιχειρήσεις και από τις μεσαίες αυτές που απασχολούν 20 έως 49 άτομα (42,35%). Αντιθέτως οι μικρές επιχειρήσεις παρουσίασαν μεγάλη αύξηση της τάξεως 79,04%.

Αντίστοιχα, στην Ε.Ε ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στον κλάδο των πλωτών μεταφορών παρουσίασε σωρευτική αύξηση της τάξεως του 3,71%, γεγονός το οποίο έρχεται σε αντίθεση με την κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα και η οποία αναφέρθηκε παραπάνω.

Ειδικότερα, η αύξηση αυτή προήλθε σε πολύ μεγάλο βαθμό από την αύξηση των μεγάλων επιχειρήσεων, δηλαδή των επιχειρήσεων εκείνων που απασχολούν από 250 άτομα και άνω (6,45%).

Εν συνεχεία, όσον αφορά στην πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των πλωτών μεταφορών στην Ελλάδα, είναι σαφής η πτωτική πορεία τους της τάξεως 40,83% , η οποία είναι ουσιαστικά απόρροια της οικονομικής κρίσης και είναι ιδιαίτερα εμφανής σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο.

Πίνακας 18: Κύκλος εργασιών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	20,5	38,8	89,27%	32	-17,53%	69,7	117,81%	59	-15,35%	59,7	1,19%	191,22%
2-9 άτομα	238,2	246,1	3,32%	153,1	-37,79%	285,7	86,61%	401,2	40,43%	358,1	-10,74%	50,34%
10-19 άτομα	502,6	240,5	-52,15%	230,9	-3,99%	260,9	12,99%	203,7	-21,92%	312	53,17%	-37,92%
20-49 άτομα	330,9	263,3	-20,43%	315	19,64%	202,7	-35,65%	356,9	76,07%	182,2	-48,95%	-44,94%
50-249 άτομα	759,7	521,8	-31,31%	500,7	-4,04%	273,2	-45,44%	167,9	-38,54%	281,6	67,72%	-62,93%
250 και άνω άτομα	796,9	797,1	0,03%	711,1	-10,79%	729,8	2,63%	425,9	-41,64%	373,8	-12,23%	-53,09%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	2.648,80	2.107,70	-20,43%	1.942,70	-7,83%	1.821,90	-6,22%	1.614,60	-11,38%	1.567,30	-2,93%	-40,83%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	7.251,5	7.426,3	2,41%	8.471,27	14,07%	9.213,3	8,76%	-	-	-	-	27,05%
2-9 άτομα	9.481,8	7.083,8	-25,29%	7.351,84	3,78%	8.104,3	10,23%	-	-	-	-	-14,53%
10-19 άτομα	6.321,5	5.084,7	-19,56%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	12.568,0	8.255,6	-34,31%	8.083,95	-2,08%	-	-	-	-	-	-	-
50-249 άτομα	23.897,6	17.962,9	-24,83%	20.000	11,34%	-	-	-	-	-	-	-
250 και άνω άτομα	57.655,6	49.273,3	-14,54%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	117.209,9	95.117,9	-18,85%	109.020,11	14,62%	111.947,9	2,69%	-	-	-	-	-4,49%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, από τον παραπάνω Πίνακα είναι φανερό, ότι τις μεγαλύτερες απώλειες φαίνεται να αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 - 249 άτομα και οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 250 άτομα και πάνω, καθώς οι απώλειες αυτές ανέρχονταν σε 62,93% και 53,09% αντίστοιχα.

Αντίθετα, κέρδη φέρεται να εμφάνισαν οι μικρές επιχειρήσεις, δηλαδή οι επιχειρήσεις που απασχολούσαν από 0 έως 1 άτομο κ

αι από 2 έως 9 άτομα, οι οποίες παρά την οικονομική κρίση, παρουσίασαν αύξηση 191,22% και 50,34% αντίστοιχα.

Αντιθέτως, όσον αφορά στην πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των πλωτών μεταφορών στην Ε.Ε, παρουσιάζει θετική μεταβολή στον κλάδο, όπως φαίνεται και από το παραπάνω γράφημα, για τις περιόδους 2010 – 2011, απόρροια της ανάπτυξης του κλάδου, η οποία ωφέλησε σε μεγάλο βαθμό τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε κόστος συντελεστών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των πλωτών μεταφορών και αποθήκευσης στην Ελλάδα, καθώς όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, η προστιθέμενη αξία εμφανίζει μείωση που ανέρχεται 42,96%.

Πίνακας 19: Προστιθέμενη αξία σε κόστος συντελεστών στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	13,4	23,2	73,13%	20,6	-11,21%	12	-41,75%	48,4	303,33%	43,9	-9,30%	227,61%
2-9 άτομα	69,9	141,7	102,72%	92,9	-34,44%	78,6	-15,39%	245,2	211,96%	169	-31,08%	141,77%
10-19 άτομα	312	155,4	-50,19%	88,9	-42,79%	157,7	77,39%	87,6	-44,45%	122	39,27%	-60,90%
20-49 άτομα	143	155,9	9,02%	178,9	14,75%	104,8	-41,42%	128	22,14%	73,6	-42,50%	-48,53%
50-249 άτομα	234,7	174,5	-25,65%	94,5	-45,85%	68,4	-27,62%	64,9	-5,12%	89,2	37,44%	-61,99%
250 και άνω άτομα	289,8	330,4	14,01%	166,9	-49,49%	156,1	-6,47%	85,6	-45,16%	108,5	26,75%	-62,56%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	1.062,70	981,2	-7,67%	642,7	-34,50%	577,7	-10,11%	659,8	14,21%	606,2	-8,12%	-42,96%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	3.585,4	2.906,7	-18,93%	2.834,23	-2,49%	3.615,3	27,56%	-	-	-	-	0,83%
2-9 άτομα	3.916,2	2.576,0	-34,22%	-	-	2.828,8	-	-	-	-	-	-27,77%
10-19 άτομα	2.257,6	1.709,5	-24,28%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	3.605,7	2.597,3	-27,97%	3.000	15,50%	-	-	-	-	-	-	-
50-249 άτομα	5.554,8	3.539,7	-36,28%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
250 και άνω άτομα	8.143,7	6.190,4	-23,99%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	27.069,4	19.530,5	-27,85%	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat

Πρακτικά, όσον αφορά στα είδη των επιχειρήσεων που είδαν την προστιθέμενη αξία τους να πλήγεται περισσότερο από την οικονομική κρίση στον κλάδο των

πλωτών μεταφορών, αυτές ήταν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 50-249 άτομα και 250 άτομα και άνω, όπου τα ποσά μειώσεων τους ανέρχονταν σε 61,99% και

62,56% αντίστοιχα. Αντίθετα οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν από 2-9 άτομα είδαν την προστιθέμενη αξία τους να παρουσιάζει σημαντική αύξηση κατά 141,77%.

Αντίστοιχα, όσον αφορά τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ε.Ε, αν και υπάρχει έλλειψη διαθέσιμων και επαρκών στοιχείων, μπορούμε να παρατηρήσουμε μια σημαντική αύξηση της προστιθέμενης αξίας στις ατομικές επιχειρήσεις (0-1 άτομα), ενώ συνολικά η μόνη διαθέσιμη χρονιά σε στοιχεία είναι το 2009 όπου η ετήσια πτώση του κλάδου άγγιξε το 27,85%.

Επιπλέον, όσον αφορά στην πορεία των απασχολούμενων στον κλάδο των πλωτών μεταφορών στην Ελλάδα, αυτή παρουσιάζει σημαντική μείωση σωρευτικά για τον κλάδο, η οποία αγγίζεται 36,91%, όταν η συνολική μείωση για τον κλάδο των μεταφορών έφτασε στο 19,12%, όπως είδαμε σε προηγούμενη υποενότητα.

Πίνακας 20: Αριθμός απασχολούμενων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	792	1.126	42,17%	1.807	60,48%	1.272	-29,61%	1.291	1,49%	1.405	8,83%	77,40%
2-9 άτομα	5.515	4.070	-26,20%	2.404	-40,93%	4.497	87,06%	4.702	4,56%	4.211	-10,44%	-23,64%
10-19 άτομα	3.301	2.517	-23,75%	2.320	-7,83%	2.807	20,99%	1.782	-36,52%	2.485	39,45%	-24,72%
20-49 άτομα	2.210	2.378	7,60%	3.593	51,09%	1.467	-59,17%	2.632	79,41%	1.395	-47,00%	-36,88%
50-249 άτομα	5.709	3.024	-47,03%	2.548	-15,74%	2.209	-13,30%	1.962	-11,18%	2.522	28,54%	-55,82%
250 και άνω άτομα	3.436	3.678	7,04%	3.502	-4,79%	3.090	-11,76%	1.645	-46,76%	1.210	-26,44%	-64,78%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	20.964	16.792	-19,90%	16.174	-3,68%	15.341	-5,15%	14.015	-8,64%	13.226	-5,63%	-36,91%
Ε.Ε. 27												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2011
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	16.500	13.300	-19,39%	11.000	-17,29%	11.100	0,91%	-	-	-	-	-32,73%
2-9 άτομα	24.400	28.000	14,75%	28.400	1,43%	25.800	-9,15%	-	-	-	-	5,74%
10-19 άτομα	16.000	15.900	-0,63%	15.000	-5,66%	-	-	-	-	-	-	-
20-49 άτομα	21.700	22.400	3,23%	22.100	-1,34%	-	-	-	-	-	-	-
50-249 άτομα	47.000	43.400	-7,66%	41.600	-4,15%	-	-	-	-	-	-	-
250 και άνω άτομα	95.500	96.600	1,15%	93.800	-2,90%	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε	221.200	219.700	-0,68%	212.100	-3,46%	212.600	0,24%	-	-	-	-	-3,89%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, με την περίπτωση του κλάδου των μεταφορών συνολικά, η μείωση στον κλάδο των πλωτών μεταφορών προέρχεται κυρίως από τις επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν από 50-249 άτομα και από 250 άτομα και πάνω, στις οποίες η μείωση των απασχολούμενων άγγιξε το 55,82% και το 64,72%. Καθώς επίσης και από

τις επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν από 20 - 49 άτομα, στις οποίες η μείωση άγγιξε το 36,88%.

Αντίστοιχα, παρόμοια ελαφρώς πτωτική είναι η πορεία του αριθμού των απασχολούμενων στην Ε.Ε στον κλάδο των πλωτών μεταφορών, με κυριότερες επιχειρήσεις να πλήττονται να είναι αυτές που απασχολούν από 50 – 249 άτομα, (4,15%). Παρόλα αυτά οι επιχειρήσεις που επιρεάστηκαν πιο πολύ ήταν οι μικρές που απασχολούν από 0-1 άτομα με μείωση 17,29% για το 2010.

Από τον παρακάτω Πίνακα είναι σαφές, ότι η πορεία του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο ήταν αρκετά μειωμένη, καθώς συνολικά στο επίπεδο του κλάδου των πλωτών μεταφορών, η παραγωγικότητα μειώθηκε από το 126.300€ το 2008 στο 118.500€ το 2013 (δηλαδή μείωση της τάξεως του 6,18%), όταν σε επίπεδο συνολικού κλάδου, η παραγωγικότητα μειώθηκε από 70.200€ το 2008 σε 68.900€ το 2013, δηλαδή μείωση μόλις 1,85%.

Πίνακας 21: Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	25,9	34,5	33,20%	17,7	-48,70%	54,8	209,60%	45,7	-16,61%	42,5	-7,00%	64,09%
2-9 άτομα	43,2	60,5	40,05%	63,7	5,29%	63,5	-0,31%	85,3	34,33%	85	-0,35%	96,76%
10-19 άτομα	152,2	95,6	-37,19%	99,5	4,08%	93	-6,53%	114,3	22,90%	125,5	9,80%	-17,54%
20-49 άτομα	149,7	110,7	-26,05%	87,7	-20,78%	138,2	57,58%	135,6	-1,88%	130,6	-3,69%	-12,76%
50-249 άτομα	133,1	172,6	29,68%	196,5	13,85%	123,7	-37,05%	85,6	-30,80%	111,6	30,37%	-16,15%
250 και άνω άτομα	231,9	216,7	-6,55%	203,1	-6,28%	236,2	16,30%	258,9	9,61%	308,9	19,31%	33,20%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	126,3	125,5	-0,63%	120,1	-4,30%	118,8	-1,08%	115,2	-3,03%	118,5	2,86%	-6,18%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 10 έως 19 άτομα και 50 έως 249 άτομα, ήταν οι επιχειρήσεις εκείνες οι οποίες, πριν το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, εμφάνιζαν τον υψηλότερο κύκλο εργασιών ανά απασχολούμενο και οι οποίες είδαν τα μεγέθη τους να συρρικνώνονται λόγω της οικονομικής κρίσης, παρουσιάζοντας σωρευτικές μειώσεις στην παραγωγικότητά τους 17,54% και 16,15% αντίστοιχα.

Αντίστοιχα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 2 έως 9 άτομα και οι οποίες προ κρίσης είχαν αρκετά χαμηλή παραγωγικότητα παρουσίασαν τη μεγαλύτερη

σωρευτική αύξηση, η οποία έφτασε το 96,76% για την περίοδο 2008 – 2013, διπλασιάζοντας ουσιαστικά την παραγωγικότητά τους από το 43.200€ σε 85.000€.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας του κλάδου των πλωτών μεταφορών, η οποία αφορά στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο, αυτή εμφανίζει σημαντική μείωση το 2013 σε σχέση με το 2008, η οποία ανέρχεται 9,66%, όταν η αντίστοιχη σωρευτική μείωση για το σύνολο του κλάδου των μεταφορών για το ίδιο διάστημα ανήλθε στο 1,69%.

Πίνακας 22: Φαινομενική παραγωγικότητα στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	16,9	20,6	21,89%	11,4	-44,66%	9,4	-17,54%	37,5	298,94%	31,2	-16,80%	84,62%
2-9 άτομα	12,7	34,8	174,02%	38,6	10,92%	17,5	-54,66%	52,2	198,29%	40,1	-23,18%	215,75%
10-19 άτομα	94,5	61,8	-34,60%	38,3	-38,03%	56,2	46,74%	49,2	-12,46%	49,1	-0,20%	-48,04%
20-49 άτομα	64,7	65,6	1,39%	49,8	-24,09%	71,5	43,57%	48,6	-32,03%	52,8	8,64%	-18,39%
50-249 άτομα	41,1	57,7	40,39%	37,1	-35,70%	31	-16,44%	33,1	6,77%	35,4	6,95%	-13,87%
250 και άνω άτομα	84,3	89,8	6,52%	47,7	-46,88%	50,5	5,87%	52,1	3,17%	89,7	72,17%	6,41%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	50,7	58,4	15,19%	39,7	-32,02%	37,7	-5,04%	47,1	24,93%	45,8	-2,76%	-9,66%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν είτε 10– 19 άτομα είτε από 20 έως 49 άτομα εμφάνισαν τις μεγαλύτερες σωρευτικές μειώσεις (48,04% και 18,39%) στη φαινομενική παραγωγικότητα, γεγονός το οποίο οφείλεται στο ότι, οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνισαν υψηλές μειώσεις στην προστιθέμενη αξία τους, με αποτέλεσμα και η φαινομενική παραγωγικότητά τους να είναι ιδιαίτερα χαμηλή.

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν από 0 έως 1 άτομα και από 2 έως 9 άτομα και πάνω, εμφάνισαν τις υψηλότερες θετικές μεταβολές στη φαινομενική παραγωγικότητα (84,62% και 215,75%), λόγω του ότι, οι επιχειρήσεις αυτές πέτυχαν καλύτερο εξορθολογισμό του κόστους του προσωπικού τους, ανταποκρινόμενες ικανοποιητικότερα στις μειώσεις που είδαν οι κύκλοι εργασιών τους.

Όπως είναι αναμενόμενο, με βάση τα όσα αναφέραμε στην προηγούμενη υποενότητα, συνολικά ο κλάδος δέχτηκε σημαντικές πιέσεις από την οικονομική κρίση, απόρροια των οποίων ήταν η μείωση της απασχόλησης, καθώς συνολικά η μείωση του ποσοστού απασχόλησης σωρευτικά για την περίοδο 2008 – 2013 στον κλάδο άγγιξε το 162,16%.

Πίνακας 23: Ποσοστό αύξησης της απασχόλησης στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013 (%)

ΕΛΛΑΔΑ												
Μέγεθος επιχείρησης	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	-	70,1	-	60,5	-13,69%	-30,1	-149,75%	1,5	-104,98%	8,8	486,67%	-
2-9 άτομα	90,6	-20,6	-122,74%	-40,9	98,54%	83	-302,93%	4,6	-94,46%	-10,4	-326,09%	-111,48%
10-19 άτομα	6,5	-23,2	-456,92%	-7,8	-66,38%	16,6	-312,82%	-36,5	-319,88%	39,5	-208,22%	507,69%
20-49 άτομα	-33,5	7,8	-123,28%	51,1	555,13%	-65,8	-228,77%	79,4	-220,67%	-47	-159,19%	40,30%
50-249 άτομα	-	-46,9	-	-15,7	-66,52%	-28,3	80,25%	-11,2	-60,42%	28,5	-354,46%	-
250 και άνω άτομα	-	7	-	-4,8	-168,57%	-11,8	145,83%	-46,8	296,61%	-26,4	-43,59%	-
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	13,4	-17,7	-232,09%	-3,7	-79,10%	-12,6	240,54%	-8,6	-31,75%	-5,6	-34,88%	-141,79%

Πηγή: Eurostat

Παρομοίως στον κλάδο των πλωτών μεταφορών παρατηρήθηκε μείωση της τάξεως του 141,79%. Στοιχείο ιδιαίτερα θετικό είναι ότι οι επιχειρήσεις που απασχολούν 10 έως 19 άτομα έχουν αύξηση 507,69% και οι επιχειρήσεις που απασχολούν 20 έως 49 με 40,30%. Αντιθέτως οι επιχειρήσεις που απασχολούν 2 έως 9 άτομα παρουσίασαν μείωση της τάξεως 111,48%.

Επιπλέον μείωση παρουσίασαν οι μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν 0 έως 1 άτομα με 87,45% και οι μεγάλες επιχειρήσεις με 50 έως 249 άτομα και 250 και άνω με μείωση της τάξεως 160,77% και 477,14% αντίστοιχα για την περίοδο 2009-2013 καθώς για το 2008 δεν έχουν αναρτηθεί στοιχεία στην επίσημη σελίδα της Eurostat.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα,όσο αφορά τον αριθμό των απασχολούμενων η ανάλυση έδειξε ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2008-2013 παρουσιάστηκε μία σημαντική μείωση (σε όλα τα μεγέθη των επιχειρήσεων) της τάξεως 32,43%.Ειδικότερα στις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 άτομα η απασχόληση μειώθηκε κατά 53,05%,ενώ αντιθέτως σημάδι ανάκαμψης παρουσιάζεται στις επιχειρήσεις που απασχολούν 2-9 άτομα και 20-49 άτομα αφού η απασχόληση αυξήθηκε κατά 29,41% και 9,62% αντίστοιχα.

Πίνακας 24: Αριθμός απασχολούμενων ατόμων ανά επιχείρηση στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
Μέγεθος επιχείρησης	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
0-1 άτομα	1	1	0,00%	1	0,00%	0,9	-10,00%	1	11,11%	1	0,00%	0,00%
2-9 άτομα	3,4	3	-11,76%	3,9	30,00%	4,2	7,69%	4,1	-2,38%	4,4	7,32%	29,41%
10-19 άτομα	12,8	13,2	3,12%	12,8	-3,03%	13,1	2,34%	13,7	4,58%	12,7	-7,30%	-0,78%
20-49 άτομα	26	27	3,85%	29,7	10,00%	25,7	-13,47%	30,3	17,90%	28,5	-5,94%	9,62%
50-249 άτομα	93,6	86,4	-7,69%	84,9	-1,74%	85	0,12%	65,4	-23,06%	93,4	42,81%	-0,21%
250 και άνω άτομα	859	735,6	-14,37%	700,4	-4,79%	618	-11,76%	411,3	-33,45%	403,3	-1,95%	-53,05%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑ	7,4	6	-18,92%	5,9	-1,67%	5,6	-5,08%	5,2	-7,14%	5	-3,85%	-32,43%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, ένα ακόμα αρνητικό στοιχείο, το οποίο παρατηρείται από τον παραπάνω Πίνακα αφορά στις επιχειρήσεις άνω των 250 ατόμων, οι οποίες εμφάνισαν συνολική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση στον κλάδο των μεταφορών, στην προκειμένη περίπτωση στον κλάδο των πλωτών μεταφορών παρατηρούμε μια μείωση της απασχόλησης, η οποία σωρευτικά για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε το 53,05%.

Επιπλέον ελαφρύ μείωση παρουσίασαν και οι επιχειρήσεις που απασχολούν 10-19 άτομα και 50-249 άτομα της τάξεως 0,78% και 0,21% αντίστοιχα,ενώ οι μικρές επιχειρήσεις με 0 έως 1 άτομα δεν παρουσίασαν καμία μεταβολή στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο.

2.5 Εναέριες μεταφορές

Στην παρούσα ενότητα, θα αναλυθούν οι δείκτες που αναφέρθηκαν παραπάνω συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών, για τον κλάδο των χερσαίων αγωγών, για τον κλάδο των πλωτών μεταφορών, κάνοντας αναφορά στην προκειμένη περίπτωση, στον κλάδο των εναέριων μεταφορών, ώστε να εντοπιστούν κοινά ή μη σημεία με τις παραπάνω αναλύσεις μας.

Από τον παρακάτω Πίνακα, είναι εμφανής η ύπαρξη αύξησης του αριθμού των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εναέριων μεταφορών, καθώς παρατηρείται μια αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων από 17 σε 22 επιχειρήσεις για την περίοδο 2008 – 2013, συνολική αύξηση δηλαδή 29,41%.

Πίνακας 25: Εναέριες Μεταφορές στην Ελλάδα και στην Ε.Ε κατά την περίοδο 2008-2013

ΕΛΛΑΔΑ												
ΕΝΑΕΡΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Αριθμός επιχειρήσεων	17	23	35,29%	22	-4,35%	22	0,00%	23	4,55%	22	-4,35%	29,41%
Κύκλος εργασιών ή εγγεγραμμένα μεικτά ασφάλιστρα	1.363,90	1.282,60	-5,96%	1.066,00	-16,89%	1.096,30	2,84%	1.045,60	-4,62%	985,4	-5,76%	-27,75%
Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών	299,2	133,5	-55,38%	113	-15,36%	118,4	4,78%	110,3	-6,84%	226,2	105,08%	-24,40%
Αριθμός ατόμων που απασχολούνται	4.470	4.684	4,79%	3.751	-19,92%	3.492	-6,90%	2.549	-27,00%	2.371	-6,98%	-46,96%
Ο κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενο	305,1	273,8	-10,26%	284,2	3,80%	313,9	10,45%	410,2	30,68%	415,6	1,32%	36,22%
Η φαινόμενη παραγωγικότητα της εργασίας (Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο αξία)	66,9	28,5	-57,40%	30,1	5,61%	33,9	12,62%	43,3	27,73%	95,4	120,32%	42,60%
Ρυθμός αύξησης της απασχόλησης (%)	16,8	4,8	-71,43%	-19,9	-514,58%	-6,9	-65,33%	-27	291,30%	-7	-74,07%	-141,67%
Αριθμός απασχολούμενων ανά επιχείρηση	262,9	203,7	-22,52%	170,5	-16,30%	158,7	-6,92%	110,8	-30,18%	107,8	-2,71%	-59,00%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, όσον αφορά στον κύκλο εργασιών ή αλλιώς στα εγγεγραμμένα μεικτά ασφάλιστρα, από τον παρακάτω Πίνακα, είναι φανερό η εμφάνιση μείωσης του κύκλου εργασιών για την περίοδο 2008 – 2013, η οποία σωρευτικά άγγιξε το 27,75% για την συνολική εξεταζόμενη περίοδο.

Όσον αφορά στην προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών, αυτή είναι παρόμοια με τα όσα είδαμε, τόσο για τον κλάδο των μεταφορών συνολικά όσο και για τους υποκλάδους, ενώ ταυτόχρονα παρατηρείται σημαντική μείωση της προστιθέμενης αξίας, η οποία άγγιξε το 24,40% για την περίοδο 2008 – 2013.

Αντίστοιχα, όσον αφορά στην πορεία των απασχολούμενων στον κλάδο των εναέριων μεταφορών, αυτή παρουσιάζει σημαντική μείωση σωρευτικά για τον κλάδο, απόρροια της οικονομικής κρίσης, η οποία αγγίζει συνολικά για την περίοδο 2008 – 2013 το 46,96%, όταν η συνολική μείωση για τον κλάδο των μεταφορών συνολικά έφτασε στο 19,12%, όπως είδαμε σε προηγούμενη υποενότητα.

Αντίστοιχα, η πορεία του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο ήταν αρκετά αυξημένη, καθώς συνολικά στο επίπεδο του κλάδου των εναέριων μεταφορών, η παραγωγικότητα αυξήθηκε από το 305.100€ το 2008 στο 415.600€ το 2013 (δηλαδή αύξηση της τάξεως του 36,22%), όταν σε επίπεδο συνολικού κλάδου η παραγωγικότητα μειώθηκε από 70.200€ το 2008 σε 68.900€ το 2013, δηλαδή μείωση 1,85%.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας του κλάδου των εναέριων μεταφορών, η οποία αφορά στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο, αυτή εμφανίζει σημαντική αύξηση το 2013 σε σχέση με το 2008, η οποία ανέρχεται 42.660€ όταν η αντίστοιχη σωρευτική μείωση για το σύνολο του κλάδου των μεταφορών για το ίδιο διάστημα ανήλθε στο -1,69%.

Όσον αφορά στο ρυθμό αύξησης της απασχόλησης, συνολικά ο κλάδος δέχτηκε σημαντικές πιέσεις από την οικονομική κρίση, απόρροια των οποίων ήταν η μείωση της απασχόλησης. Συνολικά η μείωση του ποσοστού απασχόλησης σωρευτικά για την περίοδο 2008 – 2013 στον κλάδο άγγιξε το 162,16%, ενώ κάτι αντίστοιχο συνέβη και στην περίπτωση του κλάδου των εναέριων μεταφορών, όταν η μείωση άγγιξε σωρευτικά το 141,67%.

Τέλος, όσον αφορά στον αριθμό των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις, από τον παραπάνω Πίνακα, είναι εμφανής η μείωση του αριθμού απασχολούμενων ανά επιχείρηση, η οποία άγγιξε το 59%, απόρροια της οικονομικής κρίσης, η οποία έπληξε τον κλάδο των μεταφορών συνολικά, όπως είδαμε και σε προηγούμενες υποενότητες.

2.6 Συμπεράσματα Κεφαλαίου

Όσον αφορά τα κυριότερα συμπεράσματα του κεφαλαίου, αυτά συνοψίζονται στο γεγονός ότι, ο κλάδος των μεταφορών επηρεάστηκε ιδιαίτερα αρνητικά από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, άμεση συνέπεια του οποίου ήταν η μείωση του αριθμού των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων συνολικά κατά 7,66% αλλά και στις χερσαίες κατά 5,65% και στις πλωτές με μείωση 6,90% ,με εξαίρεση τον κλάδο των εναέριων μεταφορών που παρουσίασε αύξηση της τάξεως 29,41% .

Επιπλέον, όσον αφορά στον κύκλο εργασιών ή εγγεγραμμένα μεικτά ασφάλιστρα και την προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών, αυτά παρουσίασαν σημαντική μείωση κατά την εξεταζόμενη περίοδο 20,65% και 20,39% αντίστοιχα. Τις μεγαλύτερες μειώσεις εμφάνισαν οι πλωτές με 40,83% και 42,96% αντίστοιχα και οι εναέριες με 27,75% και 24,40% αντίστοιχα, απόρροια των συνεπειών της οικονομικής κρίσης, η οποία επηρέασε επίσης και το πεδίο της απασχόλησης, η οποία μειώθηκε δραστικά ελέω της κρίσης σε όλους τους υπο-κλάδους των μεταφορών.

Ειδικότερα μεγαλύτερη μείωση στον αριθμό απασχολούμενων εμφάνισαν οι εναέριες μεταφορές με μείωση 46,96% και ακολουθούν οι πλωτές μεταφορές με 36,91%. Επίσης όσον αφορά το ποσοστό αύξησης της απασχόλησης στο συνολικό τομέα έφθασε σε μείωση 162,16% και με παρόμοια μείωση ακολουθούν οι εναέριες και οι πλωτές μεταφορές με μείωση της τάξεως 141,67% και 141,79% αντίστοιχα.

Αντίθετα, στην Ε.Ε είναι σαφές ότι δεν ακολουθείται η αντίστοιχη πορεία στους δείκτες του κλάδου με αυτούς στην Ελλάδα, καθώς τόσο η προστιθέμενη αξία όσο και κύκλος εργασιών ή εγγεγραμμένων μεικτών ασφαλίστρων στο συνολικό κλάδο των μεταφορών εμφάνισαν αυξητική τάση της τάξεως 0,58% και 4,8%, σε αντίθεση με την περίπτωση της Ελλάδας όπου λόγω της οικονομικής κρίσης, ο αριθμός αυτός μειώθηκε σημαντικά κατά 20,39% και 20,65% αντίστοιχα.

Επιπλέον στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο αριθμός των επιχειρήσεων όσο και ο αριθμός των απασχολούμενων εμφανίζουν μικρότερη μείωση της τάξεως 1,70% και 2,06% σε σχέση με την Ελλάδα στο συνολικό τομέα των μεταφορών που η αντίστοιχη μείωση ήταν 7,66% και 19,12%.

Κεφάλαιο 3: Σύγκριση του κλάδου μεταφορών και αποθήκευσης της Ελλάδας και της ΕΕ.

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, θα γίνει αναφορά στην εξέλιξη του κλάδου των μεταφορών και αποθήκευσης στην Ελλάδα, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη στη Ευρωπαϊκή Ένωση των 28, στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27, καθώς επίσης και σε χώρες, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο για την περίοδο 2008 – 2013.

Ειδικότερα, στο κεφάλαιο αυτό, θα αναλυθούν μια σειρά δεικτών για κάθε έναν από τους κλάδους των μεταφορών, μέσω των οποίων θα καταλήξουμε σε χρήσιμα συμπεράσματα, αναφορικά με την εν γένει πορεία του κλάδου στην Ελλάδα σε σύγκριση με τις σημαντικότερες ευρωπαϊκές χώρες, έτσι ώστε να δούμε τις ομοιότητες και διαφορές για την εξεταζόμενη περίοδο

3.2 Κλάδος μεταφοράς και αποθήκευσης

Από τον παρακάτω Πίνακα είναι εμφανές, ότι η Ελλάδα, σε σχέση με την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, εμφανίζει το μικρότερο αριθμό επιχειρήσεων 69.109 , 224.458 και 72.129 αντίστοιχα για το 2008 που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών και αποθήκευσης, στοιχείο αναμενόμενο, αν ληφθεί υπόψη το μέγεθος των προαναφερθεισών χωρών.

Πίνακας 26: Αριθμός επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008		2009			2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.133.151	-0,82%	1.134.016	0,08%	-
Ε.Ε 27	1.152.316	1.114.513	-3,28%	1.122.086	0,68%	1.142.551	0,95%	-	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	69.109	68.878	-0,33%	67.557	-1,92%	65.825	-2,56%	64.605	-1,85%	63.814	-1,22%	63.814	-1,22%	-7,66%
ΙΣΠΑΝΙΑ	224.458	220.774	-1,64%	209.545	-5,09%	205.825	-1,78%	200.928	-2,38%	193.638	-3,63%	193.638	-3,63%	-13,73%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	72.129	67.900	-5,86%	66.109	-2,64%	66.515	0,61%	66.739	0,34%	70.547	5,71%	70.547	5,71%	-2,19%

Πηγή: Eurostat

Παρόλα αυτά, όπως μπορούμε να δούμε από τον παραπάνω Πίνακα, παρατηρείται και στις τρεις εξεταζόμενες χώρες, αλλά και στην ΕΕ των 27, μείωση του αριθμού των

επιχειρήσεων το 2013, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008, γεγονός το οποίο, αντανακλά την επίδραση που είχε η ευρωπαϊκή κρίση στο σύνολο των χωρών της Ε.Ες, ενώ η μεγαλύτερη σωρευτική μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων παρατηρείται στην Ισπανία με συνολική πτώση περίπου 13,73% μετά η Ελλάδα με 7,66 % και το Ην. Βασίλειο με πτώση 2,19%.

Είναι σαφές, ότι από τον παρακάτω Πίνακα υπάρχει μια συνολική μείωση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται συνολικά στον κλάδο των μεταφορών της τάξεως 20,65 % και 11,91% στην Ελλάδα και στην Ισπανία αντίστοιχα , κάτι το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα αναμενόμενο, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης, η οποία έπληξε σε μεγάλο βαθμό τις χώρες του νότου.

Πίνακας 27: Κύκλος εργασιών κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	1.320.000,0	-	1.359.899,0	3,02%	1.372.791,9	0,95%	-	
Ε.Ε 27	1.310.000,0	1.140.000,0	-12,98%	1.250.000	9,65%	1.310.000,0	4,80%	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	14.465,4	14.353,5	-0,77%	13.440,0	-6,36%	12.516,9	-6,87%	11.651,5	-6,91%	11.478,2	-1,49%	-20,65%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	107.586,1	94.780,7	-11,90%	99.535,1	5,02%	101.011,0	1,48%	98.023,7	-2,96%	94.770,2	-3,32%	-11,91%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	173.662,9	143.803,1	-17,19%	156.360,7	8,73%	164.404,0	5,14%	185.686,3	12,95%	185.327,6	-0,19%	6,72%	

Πηγή: Eurostat

Από την άλλη πλευρά, στο Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρείται μια συνολική άνοδος του κύκλου εργασιών των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών της τάξεως 6,72%, γεγονός το οποίο δείχνει ότι, η χώρα αυτή δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση, με αποτέλεσμα να συνεχιστεί η αναπτυξιακή πορεία του κλάδου των μεταφορών.

Επιπλέον, παρατηρούμε ότι η Ε.Ε 27 παρουσιάζει αύξηση εκτός του 2009 ,όπου υπάρχει μείωση 12,98% .Παρόλα αυτά από τον παραπάνω πίνακα το 2013 η Ε.Ε. 28 φαίνεται να έχει αύξηση σε σχέση με τις άλλες χώρες που εξετάζουμε στον πίνακα.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε τιμές κόστους, από το ακόλουθο Πίνακα είναι φανερή η βελτίωση της προστιθέμενης αξίας στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου για την εξεταζόμενη περίοδο 2008 – 2013 κατά 10,18%, κάτι το οποίο είναι επακόλουθο τη βελτίωσης του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό, όπως αναλύθηκε παραπάνω.

Πίνακας 28: Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	482.458,6	-	487.718,7	1,09%	499.481,7	2,41%	-
Ε.Ε 27	478.000,0	440.000,0	-7,95%	471.661,34	7,20%	480.762,2	1,93%	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	6.078,1	6.219,4	2,32%	5.586,9	-10,17%	5.308,2	-4,99%	5.017,1	-5,48%	4.838,7	-3,56%	-20,39%
ΙΣΠΑΝΙΑ	43.390,8	39.789,3	-8,30%	41.297,1	3,79%	41.672,1	0,91%	39.511,7	-5,18%	39.266,6	-0,62%	-9,50%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	73.469,3	62.961,5	-14,30%	68.242,8	8,39%	70.658,7	3,54%	77.777,5	10,07%	80.945,8	4,07%	10,18%

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία, η προστιθέμενη αξία τους σε τιμές κόστους παρουσιάζει μείωση στην οποία σε χειρότερη θέση με διαφορά είναι η Ελλάδα της τάξεως 20,39% και 9,50% η Ισπανία, όπως φαίνεται από τον παραπάνω Πίνακα, καθώς η πορεία του κλάδου των μεταφορών είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε συνολικά τη λειτουργία του κλάδου από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και έπειτα.

Τέλος η Ε.Ε. 27 σε σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία παρουσιάζει το 2009 την χαμηλότερη μείωση της τάξεως 7,95% σε σχέση με το 14,30% και το 8,30% αντίστοιχα. Αντιθέτως η Ελλάδα το 2009 παρατηρούμε ότι έχει αύξηση 2,32% σε σχέση με τις άλλες χώρες και την Ε.Ε.

Αναφορικά με την πορεία του αριθμού των απασχολούμενων από τον παρακάτω Πίνακα είναι εμφανής η μείωση των απασχολούμενων σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες, γεγονός το οποίο δείχνει μια τάση συρρίκνωσης της απασχόλησης στον κλάδο αυτό, τόσο για την περίπτωση της Ελλάδας και της Ιταλίας, όσο και για την περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πίνακας 29: Αριθμός απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	10.594.400	-	10.554.900	-0,37%	10.521.300	-0,32%	-	
Ε.Ε 27	10.737.600	10.430.100	-2,86%	10.000.000	-4,12%	10.516.600	5,17%	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	206.044	203.326	-1,32%	198.397	-2,42%	179.724	-9,41%	170.566	-5,10%	166.648	-2,30%	-19,12%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	990.755	937.278	-5,40%	921.035	-1,73%	888.005	-3,59%	861.297	-3,01%	824.644	-4,26%	-16,77%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.274.748	1.225.870	-3,83%	1.211.350	-1,18%	1.224.169	1,06%	1.214.546	-0,79%	1.205.115	-0,78%	-5,46%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε για την Ελλάδα το 19,12%, για την Ισπανία το 16,77% και τέλος για το Ηνωμένο Βασίλειο το 5,46%, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο, ότι στην Ελλάδα υπήρξε λόγω και της οικονομικής κρίσης, η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων.

Παρόλα αυτά, όπως μπορούμε να δούμε από τον παραπάνω Πίνακα, στην ΕΕ των 27, υπάρχει αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων το 2011 της τάξεως 5,17% που αυτό σημαίνει ότι τα άλλα εξεταζόμενα χρόνια η Ε.Ε. είχε επηρεαστεί και αυτή από την κρίση. Τέλος την ίδια χρονιά αύξηση παρουσιάζει και το Ηνωμένο Βασίλειο 1,06% σε σχέση με τις άλλες εξεταζόμενες χώρες.

Όσο αφορά τον ακόλουθο Πίνακα, είναι φανερή η μείωση της παραγωγικότητας στην περίπτωση της Ελλάδος, καθώς είναι η μόνη χώρα στην οποία παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό, καθώς από 70.200€το 2008 η παραγωγικότητα μειώθηκε στα 68.900€ ανα απασχολούμενο το 2013 σχέση με το 2008, σημειώνοντας δηλαδή μια μείωση της τάξεως του 1,85%.

Πίνακας 30: Κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	70,2	70,6	0,57%	67,7	-4,11%	69,6	2,81%	68,3	-1,87%	68,9	0,88%	-1,85%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	108,6	101,1	-6,91%	108,1	6,92%	113,8	5,27%	113,8	0,00%	114,9	0,97%	5,80%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	136,2	117,3	-13,88%	129,1	10,06%	134,3	4,03%	152,9	13,85%	153,8	0,59%	12,92%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, τόσο στην περίπτωση της Ισπανίας όσο και στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, καθώς για την περίπτωση της Ισπανίας η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 108.600€ το 2008 στα 114.900€το 2013 (αύξηση 5,80%) και αντίθετα στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 136.200€ στο 153.800€ το 2013 (αύξηση 12,92%)

Τα παραπάνω αποτελέσματα οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός, ότι στην Ελλάδα μειώθηκαν τόσο ο κύκλος εργασιών όσο και η απασχόληση, με τη διαφορά ότι η απασχόληση μειώθηκε λιγότερο από την αντίστοιχη μείωση στον κύκλο εργασιών, συνεπώς η παραγωγικότητα μειώθηκε.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας του κλάδου μεταφορών, αυτή αυξήθηκε και στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ αντίθετα μειώθηκε στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο δείχνει αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008 για την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο σε σχέση με την περίπτωση της Ελλάδος.

Πίνακας 31: Φαινομενικής παραγωγικότητας εργασίας κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	29,5	30,6	3,73%	28,2	-7,84%	29,5	4,61%	29,4	-0,34%	29,0	-1,36%	-1,69%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	43,8	42,5	-2,97%	44,8	5,41%	46,9	4,69%	45,9	-2,13%	47,6	3,70%	8,68%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	57,6	51,4	-10,76%	56,3	9,53%	57,7	2,49%	64,0	10,92%	67,2	5,00%	16,67%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική αύξηση της φαινομενικής παραγωγικότητας για το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 16,67% την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα στην Ισπανία η αύξηση αυτή ήταν 8,68%.

Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδος η μείωση της φαινομενικής παραγωγικότητας της εργασίας μειώθηκε οριακά κατά 1,69%, στοιχείο το οποίο δείχνει μείωση της προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο για την περίοδο 2008 – 2013.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια σημαντική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση, με τις μεγαλύτερες σωρευτικές απώλειες να παρατηρούνται στην περίπτωση της Ελλάδος, όπου η σωρευτική μείωση έφτασε στο 13,33%, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στη μείωση, τόσο του αριθμού των επιχειρήσεων όσο και στον αριθμό των απασχολούμενων, απόρροια της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του κύκλου εργασιών.

Πίνακας 32: Αριθμός απασχολούμενων ανά επιχείρηση κατά την περίοδο 2008-2013

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	3,0	3,0	0,00%	2,9	-3,33%	2,7	-6,90%	2,6	-3,70%	2,6	0,00%	-13,33%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	4,4	4,2	-4,55%	4,4	4,76%	4,3	-2,27%	4,3	0,00%	4,3	0,00%	-2,27%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	17,7	18,1	2,26%	18,3	1,10%	18,4	0,55%	18,2	-1,09%	17,1	-6,04%	-3,39%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στις περιπτώσεις της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρείται μείωση που ήταν χαμηλότερη και άγγιξε το 2,27% για την περίοδο 2008 – 2013 και αντίστοιχα άγγιξε το 3,39% για την περίοδο 2008 – 2013.

3.3 Κλάδος χερσαίων μεταφορών και μεταφορών μέσω αγωγών

Από τον ακόλουθο Πίνακα είναι εμφανές, ότι στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, το Ηνωμένο Βασίλειο εμφανίζει τον μικρότερο αριθμό επιχειρήσεων, σε σχέση με την Ισπανία και την Ελλάδα, ενώ είναι σημαντικό ότι, σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες, παρατηρείται μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2008 – 2013.

Πίνακας 33: Αριθμός επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008			2009			2010			2011			2012			2013			2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	916.673	-	908.816	-0,86%	-	-	-	-	-	
Ε.Ε 27	960.330	921.261	-4,07%	900.000	-2,31%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	57.645	57.661	0,03%	56.735	-1,61%	55.291	-2,55%	54.709	-1,05%	54.389	-0,58%	54.389	-0,58%	54.389	-0,58%	54.389	-0,58%	-5,65%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	205.387	200.068	-2,59%	188.481	-5,79%	183.136	-2,84%	177.550	-3,05%	170.350	-4,06%	170.350	-4,06%	170.350	-4,06%	170.350	-4,06%	-17,06%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	46.942	43.808	-6,68%	42.456	-3,09%	42.422	-0,08%	42.308	-0,27%	45.011	6,39%	45.011	6,39%	45.011	6,39%	45.011	6,39%	-4,11%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, από τον παραπάνω Πίνακα, παρατηρείται και στις τρεις εξεταζόμενες χώρες, αλλά και στην ΕΕ των 27, η μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων το 2008, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2013, γεγονός το οποίο, αντανακλά την επίδραση που είχε η ευρωπαϊκή κρίση στο σύνολο των χωρών της Ε.Ες, ενώ η μεγαλύτερη σωρευτική μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων παρατηρείται στην Ισπανία (συνολική πτώση περίπου 17,06%), παρόμοια δηλαδή με την πορεία συνολικά του κλάδου των μεταφορών, που είδαμε στην προηγούμενη ενότητα. Ενώ η Ελλάδα με πτώση 5,65% και τέλος το Ηνωμένο Βασίλειο με 4,11% κατά την περίοδο 2008 - 2013.

Είναι σαφές, ότι από τον παρακάτω Πίνακα στην Ισπανία και στην Ελλάδα παρατηρείται μια μείωση στον κύκλο εργασιών στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, κάτι το οποίο, όπως αναφέραμε και παραπάνω μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα αναμενόμενο, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης, η οποία έπληξε σε μεγάλο βαθμό τις χώρες του νότου, ενώ αντίθετα οριακή αύξηση παρατηρήθηκε στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πίνακας 34: Κύκλος εργασιών κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	518.276,7	-	526.153,0	1,52%	-
Ε.Ε 27	510.322,7	450.000,0	-11,82%	500.000	11,11%	-	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	6.177,0	6.376,1	3,22%	5.804,2	-8,97%	5.352,0	-7,79%	4.931,9	-7,85%	5.021,3	1,81%	-18,71%
ΙΣΠΑΝΙΑ	51.490,2	44.372,4	-13,82%	45.593,9	2,75%	45.867,5	0,60%	44.368,5	-3,27%	42.710,7	-3,74%	-17,05%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	60.481,1	51.681,5	-14,55%	52.182,0	0,97%	55.758,7	6,85%	61.490,1	10,28%	62.110,9	1,01%	2,69%

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, σωρευτικά η μείωση του κύκλου εργασιών για την Ελλάδα ανήλθε στο 18,71% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα στην Ισπανία η μείωση ανήλθε στο 17,05%, ενώ τέλος, για το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξε οριακή αύξηση της τάξεως του 2,69%.

Παρόλα αυτά, βλέπουμε ότι η Ε.Ε. των 27 το 2009 παρουσιάζει μείωση 11,82% όσο και η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο με πτώση 13,82% και 14,55% αντίθετως η Ελλάδα παρουσιάζει αύξηση της τάξεως 3,72% ενώ το 2010, γίνεται το αντίθετο.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε τιμές κόστους, από το παρακάτω Πίνακα, είναι φανερή η βελτίωση της προστιθέμενης αξίας στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου της τάξεως 9,93% για την εξεταζόμενη περίοδο στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, κάτι το οποίο είναι επακόλουθο της βελτίωσης του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό, όπως αναλύθηκε παραπάνω.

Πίνακας 35: Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	207.211,9	-	212.940,9	2,76%	-
Ε.Ε 27	205.641,2	193.000,0	-6,15%	200.000	3,63%	-	-	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	2.728,7	3.063,8	12,28%	2.484,9	-18,89%	2.535,3	2,03%	2.196,1	-13,38%	2.099,1	-4,42%	-23,07%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	22.958,5	21.001,9	-8,52%	20.813,1	-0,90%	20.241,2	-2,75%	19.290,6	-4,70%	18.662,7	-3,25%	-18,71%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	26.725,1	24.216,7	-9,39%	25.462,2	5,14%	24.776,8	-2,69%	27.085,2	9,32%	29.378,0	8,47%	9,93%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία, η προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους παρουσιάζει αρνητική πορεία η οποία ανέρχεται 23,07% και 18,71% αντίστοιχα, (σε χειρότερη θέση είναι με διαφορά η Ελλάδα, όπως φαίνεται από το παραπάνω Πίνακα), καθώς η πορεία του κλάδου των μεταφορών είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε συνολικά τη λειτουργία του κλάδου από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και έπειτα.

Τέλος όσο αφορά την Ε.Ε. η προστιθέμενη αξία παρουσιάζει μια ανοδική πορεία στην εξεταζόμενη περίοδο 2008-2013 η οποία το 2009 παρατηρούμε μια πτωτική πορεία η οποία ανέρχεται στο 6,15%.

Αναφορικά με την πορεία του αριθμού των απασχολούμενων από τον ακόλουθο Πίνακα, παρόμοια με την περίπτωση συνολικά του κλάδου των μεταφορών, είναι και η περίπτωση του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, καθώς είναι εμφανής η μείωση των απασχολούμενων σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες, γεγονός το οποίο δείχνει μια τάση συρρίκνωσης της απασχόλησης στον κλάδο αυτό, τόσο για την περίπτωση της Ελλάδας και της Ισπανία, όσο και για την περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πίνακας 36: Αριθμός απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	5.545.500	-	5.517.500	-0,50%	-
Ε.Ε 27	5.756.700	5.645.900	-1,92%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	124.517	124.388	-0,10%	122.946	-1,16%	108.059	-0,1210857	103.149	-4,54%	103.394	0,24%	-16,96%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	622.198	585.244	-5,94%	561.806	-4,00%	539.779	-0,0392075	521.869	-3,32%	495.656	-5,02%	-20,34%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	584.128	609.491	4,34%	567.877	-6,83%	569.570	0,00298128	548.603	-3,68%	532.835	-2,87%	-8,78%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε για την Ελλάδα στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών το 16,96%, για την Ισπανία το 20,34% και τέλος για το Ηνωμένο Βασίλειο το 8,78%. Τώρα όσο αφορά την Ε.Ε. εμφανίζει και αυτή πτωτική πορεία στην εξεταζόμενη περίοδο.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, κατέστη εμφανές, ότι στις μεσογειακές χώρες, δηλαδή στην Ελλάδα και στην Ισπανία, υπήρξε λόγω και της οικονομικής κρίσης, η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων.

Ακόμα από το παρακάτω Πίνακα, είναι φανερό η μείωση της παραγωγικότητας στην περίπτωση της Ελλάδος, καθώς είναι η μόνη χώρα στην οποία παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, όπως και στην περίπτωση συνολικά του κλάδου των μεταφορών, καθώς από 49.600€ το 2008, η παραγωγικότητα μειώθηκε στα 48.600€ ανά απασχολούμενο το 2013, σε σχέση με το 2008, σημειώνοντας δηλαδή μια μείωση της τάξεως του 2,02%.

Πίνακας 37: Κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	49,6	51,3	3,43%	47,2	-7,99%	49,5	4,87%	47,8	-3,43%	48,6	1,67%	-2,02%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	82,8	75,8	-8,45%	81,2	7,12%	85,0	4,68%	85,0	0,00%	86,2	1,41%	4,11%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	103,5	84,8	-18,07%	91,9	8,37%	97,9	6,53%	112,1	14,50%	116,6	4,01%	12,66%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, τόσο στην περίπτωση της Ισπανίας όσο και στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, καθώς για την περίπτωση της Ισπανίας, η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 82.800€ το 2008, στα 86.200€ το 2013 (αύξηση 4,11%) και αντίθετα, στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 103.500€ στο 116.600€ το 2013 (αύξηση 12,66%).

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω για τον κλάδο των συνολικών μεταφορών, τα αποτελέσματα οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός, ότι στην Ελλάδα μειώθηκαν, τόσο ο κύκλος εργασιών όσο και η απασχόληση, με τη διαφορά όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ότι η απασχόληση μειώθηκε λιγότερο από την αντίστοιχη μείωση στον κύκλο εργασιών, συνεπώς η παραγωγικότητα μειώθηκε σε αντίθεση με τις άλλες δύο εξεταζόμενες περιόδους.

Από την άλλη πλευρά, όπως αναφέρθηκε και με την περίπτωση του κλάδου των μεταφορών, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας του κλάδου μεταφορών, η οποία αυξήθηκε και στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ αντίθετα μειώθηκε στην Ελλάδα, κάτι που συνεπάγεται αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008 για την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, σε σχέση με την περίπτωση της Ελλάδος.

Πίνακας 38: Φαινομενικής παραγωγικότητας κατά την περίοδο 2008-2013 (χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	21,9	24,6	12,33%	20,2	-17,89%	23,5	16,34%	21,3	-9,36%	20,3	-4,69%	-7,31%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	36,9	35,9	-2,71%	37,0	3,06%	37,5	1,35%	37,0	-1,33%	37,7	1,89%	2,17%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	45,8	39,7	-13,32%	44,8	12,85%	43,5	-2,90%	49,4	13,56%	55,1	11,54%	20,31%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική αύξηση της φαινομενικής παραγωγικότητας για το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 20,31% την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα στην Ισπανία η αύξηση αυτή ήταν 2,17%.

Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδος η μείωση της φαινομενικής παραγωγικότητας της εργασίας μειώθηκε σημαντικά κατά 7,31% στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, όταν η αντίστοιχη μεταβολή συνολικά στον κλάδο των μεταφορών ήταν οριακά αρνητική κατά 1,69%, στοιχείο το οποίο δείχνει μείωση της προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο για την περίοδο 2008 – 2013

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια σημαντική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση, με τις μεγαλύτερες σωρευτικές απώλειες στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, να παρατηρούνται στην περίπτωση της Ελλάδος, όπου η σωρευτική μείωση έφτασε στο 13,64%, γεγονός το οποίο, οφείλεται κυρίως στη μείωση τόσο του αριθμού των επιχειρήσεων, όσο και στον αριθμό των απασχολούμενων, απόρροια της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του κύκλου εργασιών.

Πίνακας 39: Αριθμός απασχολούμενων ανά επιχείρηση κατά την περίοδο 2008-2013

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	2,2	2,2	0,00%	2,2	0,00%	2,0	-9,09%	1,9	-5,00%	1,9	0,00%	-13,64%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	3,0	2,9	-3,33%	3,0	3,45%	2,9	-3,33%	2,9	0,00%	2,9	0,00%	-3,33%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	12,4	13,9	12,10%	13,4	-3,60%	13,4	0,00%	13,0	-2,99%	11,8	-9,23%	-4,84%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στις περιπτώσεις της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η μείωση ήταν χαμηλότερη και άγγιξε το 3,34% (έναντι 2,27% συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών) για την περίοδο 2008 – 2013 και αντίστοιχα άγγιξε το 4,84% (έναντι 3,39% για τον κλάδο των μεταφορών) για την περίοδο 2008 – 2013.

3.4 Κλάδος πλωτών μεταφορών

Σε αντίθεση με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για τον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, στον κλάδο των πλωτών μεταφορών η Ελλάδα εμφανίζει τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων (2.841) που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό, κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της παράδοσής της στη ναυτιλία, αν και ο αριθμός των επιχειρήσεων είναι μειωμένος το 2013 σε σχέση με το 2008.

Πίνακας 40: Αριθμός επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	21.306	-	20.927	-1,78%	21.287	1,72%	-	
Ε.Ε 27	19.893	19.735	-0,79%	20.687	4,82%	20.632	-0,27%	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	2.841	2.818	-0,81%	2.760	-2,06%	2.759	-0,04%	2.713	-1,67%	2.645	-2,51%	-6,90%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	342	334	-2,34%	335	0,30%	344	2,69%	334	-2,91%	350	4,79%	2,34%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.530	1.457	-4,77%	1.432	-1,72%	1.483	3,56%	1.505	1,48%	1.487	-1,20%	-2,81%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στην περίπτωση της Ισπανίας, υπάρχει μια ελαφρά αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων την περίοδο 2008 – 2013 (αύξηση 2,34%), ενώ αντίθετα στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρούμε μια ελαφρά μείωση του αριθμού των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων για την περίοδο 2008 – 2013 (μείωση 2,81%).

Παρόλα αυτά τη μεγαλύτερη αύξηση που παρατηρούμε από τον παραπάνω Πίνακα της τάξεως 4,82% στον αριθμό των επιχειρήσεων αντιστοιχεί στην Ε.Ε των 27 την χρονική περίοδο 2010, ενώ την ίδια χρονιά βλέπουμε και την μικρότερη αύξηση που υπάρχει σε όλο τον Πίνακα που την έχει η Ισπανία και είναι 0,30%.

Όσο αφορά την μεγαλύτερη μείωση που υπάρχει στον παραπάνω Πίνακα είναι 4,77%, η οποία αντιστοιχεί στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2009. Τέλος η μικρότερη πτώση εμφανίζεται στην Ελλάδα και είναι της τάξεως 0,04% την χρονική περίοδο 2011.

Είναι φανερό, ότι από τον παρακάτω Πίνακα τόσο η Ισπανία και η Ελλάδα, όσο και το Ηνωμένο Βασίλειο, παρουσιάζουν μια μείωση στον κύκλο εργασιών στον κλάδο των πλωτών μεταφορών, κάτι το οποίο όπως αναφέραμε και παραπάνω, μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα αναμενόμενο, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης, η οποία έπληξε σε μεγάλο βαθμό τις χώρες του Νότου, αλλά και συνολικά την Ε.Ε.

Πίνακας 41: Κύκλος εργασιών κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	112.313,3	-	117.156,3	4,31%	112.941,5	-3,60%	-	
Ε.Ε 27	117.209,9	95.117,9	-18,85%	109.020,11	14,62%	111.947,9	2,69%	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	2.648,8	2.107,7	-20,43%	1.942,7	-7,83%	1.821,9	-6,22%	1.614,6	-11,38%	1.567,3	-2,93%	-40,83%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.116,9	1.852,5	-12,49%	1.859,0	0,35%	1.775,5	-4,49%	1.760,4	-0,85%	1.742,3	-1,03%	-17,70%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	10.108,5	8.887,0	-12,08%	9.205,7	3,59%	8.603,3	-6,54%	9.122,1	6,03%	8.445,7	-7,41%	-16,45%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, σωρευτικά η μείωση του κύκλου εργασιών για την Ελλάδα ανήλθε στο 40,83% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα στην Ισπανία η μείωση ανήλθε στο 17,70%, ενώ τέλος η αντίστοιχη μείωση για το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν της τάξεως του 16,45%.

Τέλος όσο αφορά την Ε.Ε. παρατηρούμε ότι σε όλη την περίοδο παρουσιάζει αύξηση, αλλά πιο συγκεκριμένα το 2010 η αύξηση της τάξεως 14,62% ήταν η μεγαλύτερη καθώς η επόμενη είναι το Ηνωμένο Βασίλειο με 3,59% και η Ισπανία με 0,35% μια πολύ μικρή αύξηση ενώ η Ελλάδα παρουσίασε μείωση 7,83%.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε τιμές κόστους, από το παρακάτω Πίνακα και σε αντίθεση με τα όσα παρατηρήσαμε κατά την ανάλυση του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, η προστιθέμενη αξία στην περίπτωση των τριών εξεταζόμενων χωρών εμφάνισε σημαντική μείωση σε όλη την περίοδο μεταξύ 2008 και 2013.

Ειδικότερα, στην Ελλάδα η μείωση της προστιθέμενης αξίας άγγιξε το 42,96% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα η αντίστοιχη μείωση για την Ισπανία ήταν της τάξεως του 9,77% και τέλος του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν ίση με 24,28%.

Πίνακας 42: Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	21.539,6	-	21.474,6	-0,30%	22.999,5	7,10%	-	
Ε.Ε 27	27.069,4	19.530,5	-27,85%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	1.062,7	981,2	-7,67%	642,7	-34,50%	577,7	-10,11%	659,8	14,21%	606,2	-8,12%	-42,96%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	504,8	514,4	1,90%	551,8	7,27%	456,1	-17,34%	472,4	3,57%	455,5	-3,58%	-9,77%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	3.246,7	2.496,7	-23,10%	2.715,3	8,76%	2.345,6	-13,62%	2.450,6	4,48%	2.458,3	0,31%	-24,28%	

Πηγή: Eurostat

Η Ε.Ε. των 27 την χρονική περίοδο 2009 παρατηρούμε μείωση της τάξεως 27,85%, η οποία είναι η μεγαλύτερη της περιόδου αυτής, μετά ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με 23,10% , στην συνέχεια η Ελλάδα με 7,67% και τέλος η Ισπανία με αύξηση 1,90%.

Ο λόγος της παραπάνω αρνητικής πορείας της προστιθέμενης αξίας δεν είναι άλλος από την αρνητική πορεία του κλάδου των μεταφορών, η οποία είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε συνολικά τη λειτουργία του κλάδου από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και έπειτα.

Αναφορικά με την πορεία του αριθμού των απασχολούμενων από τον παρακάτω Πίνακα, παρόμοια με την περίπτωση συνολικά του κλάδου των χερσαίων μεταφορών, είναι και η περίπτωση του κλάδου των πλωτών μεταφορών, καθώς είναι εμφανής η μείωση των απασχολούμενων σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες, γεγονός το οποίο, δείχνει μια τάση συρρίκνωσης της απασχόλησης στον κλάδο αυτό, τόσο για την περίπτωση της Ελλάδας και της Ιταλίας, όσο και για την περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πίνακας 43:Αριθμός απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008			2009			2010			2011			2012			2013			2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ				
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	217.000	-	205.300	-5,39%	205.200	-0,05%	-	-	-	-				
Ε.Ε 27	221.200	219.700	-0,68%	212.100	-3,46%	212.600	0,24%	-	-	-	-	-	-	-	-				
ΕΛΛΑΔΑ	20.964	16.792	-19,90%	16.174	-3,68%	15.341	-5,15%	14.015	-8,64%	13.226	-5,63%	-36,91%	-	-	-				
ΙΣΠΑΝΙΑ	8.655	7.809	-9,77%	7.440	-4,73%	7.289	-2,03%	7.006	-3,88%	6.815	-2,73%	-21,26%	-	-	-				
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	15.149	16.015	5,72%	17.068	6,58%	12.213	-28,45%	14.358	17,56%	13.541	-5,69%	-10,61%	-	-	-				

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε για την Ελλάδα στον κλάδο των χερσαίων μεταφορών το 36,91%, για την Ισπανία το 21,26% και τέλος για το Ηνωμένο Βασίλειο το 10,61%, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο εμφανές, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ότι στις μεσογειακές χώρες (Ελλάδα και Ισπανία), υπήρξε λόγω και της οικονομικής κρίσης, η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων, απόρροια των λουκέτων και της αύξησης της ανεργίας, λόγοι για τους οποίους, επλήγη σημαντικά ο κλάδος των μεταφορών.

Τέλος όσο αφορά την Ε.Ε. παρατηρούμε ότι σε όλη την περίοδο παρουσιάζει μείωση αλλά το 2011 έχει μια μικρή αύξηση της τάξεως 0,24%, η οποία είναι και η μοναδική αύξηση που υπάρχει σε αυτήν την εξεταζόμενη περίοδο καθώς οι υπόλοιπες χώρες που εξετάζουμε παρουσιάζουν μείωση, η Ελλάδα 5,15% , η Ισπανία 2,03% και η μεγαλύτερη μείωση που την βλέπουμε στο Ηνωμένο Βασίλειο της τάξεως 28,45%.

Από το παρακάτω Πίνακα, είναι φανερό η μείωση της παραγωγικότητας στην περίπτωση της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς από 126.300€ και 667.300€ το 2008 η παραγωγικότητα των χωρών αυτών μειώθηκε στα 118.500€ και 623.700€ σε το 2013 σχέση με το 2008, σημειώνοντας δηλαδή μειώσεις της τάξεως του 6,18% και 6,53% αντίστοιχα.

Πίνακας 44: Κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενο κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	126,3	125,5	-0,63%	120,1	-4,30%	118,8	-1,08%	115,2	-3,03%	118,5	2,86%	-6,18%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	244,6	237,2	-3,03%	249,9	5,35%	243,6	-2,52%	251,3	3,16%	255,7	1,75%	4,54%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	667,3	554,9	-16,84%	539,4	-2,79%	704,4	30,59%	635,3	-9,81%	623,7	-1,83%	-6,53%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στην περίπτωση της Ισπανίας παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, καθώς στην περίπτωση της Ισπανίας η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 244.600€ το 2008 στα 255.700€ το 2013 (αύξηση 4,54%).

Από την άλλη πλευρά, όπως αναφέρθηκε και με την περίπτωση του κλάδου των μεταφορών και των χερσαίων μεταφορών, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας, αυτή αυξήθηκε στην Ισπανία, ενώ αντίθετα μειώθηκε στην Ελλάδα και στο Ηνωμένο Βασίλειο, κάτι που συνεπάγεται αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008 για την Ισπανία σε σχέση με την περίπτωση της Ελλάδος και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πίνακας 45: Φαινομενική παραγωγικότητα εργασίας κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	50,7	58,4	15,19%	39,7	-32,02%	37,7	-5,04%	47,1	24,93%	45,8	-2,76%	-9,66%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	58,3	65,9	13,04%	74,2	12,59%	62,6	-15,63%	67,4	7,67%	66,8	-0,89%	14,58%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	214,3	155,9	-27,25%	159,1	2,05%	192,1	20,74%	170,7	-11,14%	181,5	6,33%	-15,31%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική μείωση της φαινομενικής παραγωγικότητας για το Ηνωμένο Βασίλειο κατά 15,31% την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίστοιχα στην Ελλάδα, ήταν της τάξεως του 9,66%.

Τέλος, στην περίπτωση της Ισπανίας, παρατηρήθηκε αύξηση της φαινομενικής παραγωγικότητας της εργασίας, η οποία μεταβλήθηκε κατά 14,58% στον κλάδο των πλωτών μεταφορών.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια σημαντική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση, με τις μεγαλύτερες σωρευτικές απώλειες στον κλάδο των πλωτών μεταφορών, όπως και στην περίπτωση του κλάδου των χερσαίων μεταφορών να παρατηρούνται στην περίπτωση της Ελλάδος, όπου η σωρευτική μείωση έφτασε στο 32,43%, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στη μείωση τόσο του αριθμού των επιχειρήσεων, όσο και στον αριθμό των απασχολούμενων, απόρροια της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του κύκλου εργασιών.

Πίνακας 46: Αριθμός απασχολούμενων ανά επιχείρηση κατά την περίοδο 2008-2013

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013	
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΕΛΛΑΔΑ	7,4	6,0	-18,92%	5,9	-1,67%	5,6	-5,08%	5,2	-7,14%	5,0	-3,85%	3,2	-32,43%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	25,3	23,4	-7,51%	22,2	-5,13%	21,2	-4,50%	21,0	-0,94%	19,5	-7,14%	17,3	-22,92%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	9,9	11,0	11,11%	11,9	8,18%	8,2	-31,09%	9,5	15,85%	9,1	-4,21%	8,3	-8,08%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στις περιπτώσεις της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η μείωση ήταν χαμηλότερη και άγγιξε το 22,92% (έναντι 2,27% συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών) για την περίοδο 2008 – 2013 και αντίστοιχα άγγιξε το 8,08% (έναντι 3,39% για τον κλάδο των μεταφορών) για την περίοδο 2008 – 2013.

3.5 Κλάδος εναέριων μεταφορών

Τέλος, όσον αφορά στον κλάδο των εναέριων μεταφορών, η Ελλάδα εμφανίζει τον μικρότερο αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό, κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο, ενώ αντίθετα το Ηνωμένο Βασίλειο εμφανίζει τον υψηλότερο αριθμό επιχειρήσεων.

Πίνακας 47: Αριθμός επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	4.131	-	4.400	6,51%	-
Ε.Ε 27	-	4.000	-	4.000	0,00%	4.000	0,00%	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	17	23	35,29%	22	-4,35%	22	0,00%	23	4,55%	22	-4,35%	29,41%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	157	107	-31,85%	88	-17,76%	82	-6,82%	81	-1,22%	111	37,04%	-29,30%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	981	1.047	6,73%	931	-11,08%	859	-7,73%	855	-0,47%	798	-6,67%	-18,65%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα όσον αφορά στις μεταβολές, με το πέρασμα των ετών, από το παραπάνω Πίνακα είναι φανερό, ότι στην Ελλάδα παρατηρήθηκε μια ελαφρά βελτίωση του αριθμού των επιχειρήσεων της τάξεως 29,41%, όταν αντίστοιχα σε Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο, οι μειώσεις ήταν ιδιαίτερα σημαντικές, αγγίζοντας σωρευτικά το 29,30% και 18,65% αντίστοιχα.

Παρόλα αυτά από τον παρακάτω Πίνακα είναι σαφές, ότι τόσο στην Ισπανία όσο και στην Ελλάδα, παρατηρείται μια μείωση στον κύκλο εργασιών, στον κλάδο των εναέριων μεταφορών, κάτι το οποίο όπως αναφέραμε και παραπάνω μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα αναμενόμενο, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης, η οποία έπληξε σε μεγάλο βαθμό τις χώρες του νότου, αλλά και συνολικά την Ε.Ε.

Πίνακας 48: Κύκλος εργασιών κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

	2008			2009			2010			2011			2012			2013			2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	126.807,6	-	133.840,5	5,55%	138.184,2	3,25%	-	-	-	-	-	-	-	
Ε.Ε 27	132.030,8	111.512,2	-15,54%	120.755,03	8,29%	126.579,5	4,82%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	1.363,9	1.282,6	-5,96%	1.066,0	-16,89%	1.096,3	2,84%	1.045,6	-4,62%	985,4	-5,76%	-27,75%	-27,75%	-27,75%	-27,75%	-27,75%	-27,75%	-27,75%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	10.947,0	8.296,5	-24,21%	8.675,2	4,56%	8.418,2	-2,96%	8.554,6	1,62%	8.373,0	-2,12%	-23,51%	-23,51%	-23,51%	-23,51%	-23,51%	-23,51%	-23,51%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	27.428,3	22.977,5	-16,23%	24.152,2	5,11%	25.350,1	4,96%	27.762,2	9,52%	28.386,1	2,25%	3,49%	3,49%	3,49%	3,49%	3,49%	3,49%	3,49%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, σωρευτικά η μείωση του κύκλου εργασιών για την Ελλάδα ανήλθε στο 27,75% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα στην Ισπανία η μείωση ανήλθε στο 23,51%, όταν από την άλλη πλευρά η αύξηση για το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν οριακή και ανήλθε στο 3,49%.

Ακόμα όσο αφορά την Ε.Ε. περισσότερο επηρεάστηκε το 2009 λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης, με μείωση 15,54% ενώ το 2010 παρουσίασε την μεγαλύτερη αύξηση τόσο στην Ε.Ε. όσο και σε σχέση με τις άλλες εξεταζόμενες χώρες, με την Ισπανία να έχει 4,56% και το Ηνωμένο Βασίλειο 5,11%.

Όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε τιμές κόστους, από το παρακάτω Πίνακα, η προστιθέμενη αξία στην περίπτωση της Ισπανίας και της Ελλάδας εμφάνισε σημαντική μείωση σε όλη την περίοδο μεταξύ 2008 και 2013.

Ειδικότερα, στην Ελλάδα η μείωση της προστιθέμενης αξίας άγγιξε το 24,40% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίθετα η αντίστοιχη μείωση για την Ισπανία ήταν τη τάξεως του 26,68% και τέλος του Ηνωμένου Βασιλείου η άνοδος ήταν ίση με 5,40%.

Πίνακας 49: Προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους κατά την περίοδο 2008-2013 (σε εκατ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	-	-	-	26.188,8	-	28.094,0	7,27%	-
Ε.Ε 27	26.370,1	22.805,4	-13,52%	28.169,59	23,52%	-	-	-	-	-	-	-	-
ΕΛΛΑΔΑ	299,2	133,5	-55,38%	113,0	-15,36%	118,4	4,78%	110,3	-6,84%	226,2	105,08%	-24,40%	-
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.596,9	1.738,1	-33,07%	2.250,3	29,47%	1.989,2	-11,60%	1.729,5	-13,06%	1.904,0	10,09%	-26,68%	-
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	6.638,7	5.621,2	-15,33%	5.910,8	5,15%	7.781,3	31,65%	6.309,4	-18,92%	6.997,3	10,90%	5,40%	-

Πηγή: Eurostat

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο λόγος της παραπάνω αρνητικής πορείας της προστιθέμενης αξίας δεν είναι άλλος από την αρνητική πορεία του κλάδου των μεταφορών, η οποία είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε συνολικά τη λειτουργία του κλάδου από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και έπειτα, κάτι το οποίο όπως ήταν αναμενόμενο επηρέασε και τον κλάδο των εναέριων μεταφορών.

Τέλος όσο αφορά την χρονική περίοδο 2010 η Ε.Ε. των 27 πατούσιάζει αύξηση της τάξεως 23,52% , η οποία είναι και η μεγαλύτερη της εξεταζόμενης περιόδου. Αλλα έρχετε δεύτερη σε σχέση με την αύξηση της Ισπανίας που είναι 29,47% το 2010.

Αναφορικά με την πορεία του αριθμού των απασχολούμενων από τον παρακάτω Πίνακα, παρόμοια με την περίπτωση συνολικά του κλάδου των μεταφορών, είναι και η περίπτωση του κλάδου των εναέριων μεταφορών, καθώς είναι εμφανής η μείωση των απασχολούμενων σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες, γεγονός το οποίο δείχνει μια τάση συρρίκνωσης της απασχόλησης στον κλάδο αυτό, τόσο για την περίπτωση της Ελλάδας και της Ισπανίας, όσο και για την περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία επηρέασε συνολικά τις μεταφορές, χωρίς να μείνει ανεπηρέαστος ο κλάδος των εναέριων μεταφορών από αυτό.

Πίνακας 50: Αριθμό απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008			2009			2010			2011			2012			2013			2008-2013
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Ε.Ε 28	-	-	-	-	-	375.000	-	365.500	-2,53%	350.200	-4,19%	-	-	-	-	-	-	-	
Ε.Ε 27	412.600	380.000	-7,90%	374.100	-1,55%	373.600	-0,13%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ΕΛΛΑΔΑ	4.470	4.684	4,79%	3.751	-19,92%	3.492	-6,90%	2.549	-27,00%	2.371	-6,98%	-	-	-	-	-	-	-46,96%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	38.041	34.162	-10,20%	32.605	-4,56%	31.171	-4,40%	29.709	-4,69%	28.790	-3,09%	-	-	-	-	-	-	-24,32%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	92.561	73.579	-20,51%	76.855	4,45%	74.631	-2,89%	74.814	0,25%	71.012	-5,08%	-	-	-	-	-	-	-23,28%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων για την περίοδο 2008 – 2013 άγγιξε για την Ελλάδα, στον κλάδο των εναέριων μεταφορών, το 46,96%, για την Ισπανία το 24,32% και τέλος για το Ηνωμένο Βασίλειο το 23,28%, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο εμφανές όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ότι στις μεσογειακές χώρες, Ελλάδα και Ισπανία, υπήρξε λόγω και της οικονομικής κρίσης, η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων, κάτι που όπως είδαμε συνέβη και στην περίπτωση του κλάδου των πλωτών μεταφορών.

Τέλος παρατηρούμε ότι λόγω της οικονομικής κρίσης που επηρέασε τόσο τις άλλες εξεταζόμενες χώρες όσο και το σύνολο της Ε.Ε. που κατά την περίοδο 2008- 2013 βλέπουμε σε όλα τα χρόνια μείωση του αριθμού των απασχολούμενων με μεγαλύτερη της τάξεως 7,90% το 2009 στη Ε.Ε. των 27.

Σε αντίθεση με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για την παραγωγικότητα στον κλάδο των πλωτών μεταφορών, από το ακόλουθο Πίνακα είναι φανερό μια βελτίωση της παραγωγικότητας στον κλάδο των εναέριων μεταφορών για όλες τις εξεταζόμενες χώρες.

Ειδικότερα, στην Ελλάδα, η βελτίωση της παραγωγικότητας ήταν ιδιαίτερα υψηλή, καθώς από 305.100€ το 2008 η παραγωγικότητα αυξήθηκε και έφτασε στα 415.600€ ανά απασχολούμενο το 2013 σε σχέση με το 2008, σημειώνοντας δηλαδή μειώσεις της τάξεως του 36,22%.

Πίνακας 51: Κύκλος εργασιών ανά απασχολούμενων κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013
ΧΩΡΕΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
ΕΛΛΑΔΑ	305,1	273,8	-10,26%	284,2	3,80%	313,9	10,45%	410,2	30,68%	415,6	1,32%	36,22%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	287,8	242,9	-15,60%	266,1	9,55%	270,1	1,50%	287,9	6,59%	290,8	1,01%	1,04%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	296,3	312,3	5,40%	314,3	0,64%	339,7	8,08%	371,1	9,24%	399,7	7,71%	34,90%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στην περίπτωση της Ισπανίας και σε αυτή του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρείται επίσης αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, καθώς στην περίπτωση της Ισπανίας η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 287.800€ το 2008 στα 290,800€ το 2013 (αύξηση 1,04%). Αντίθετα, στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου η παραγωγικότητα αυξήθηκε από 296.300€ το 2008 στα 399.700€ το 2013 (αύξηση 34,90%).

Σε αντίθεση με τα όσα αναφέρθηκαν για τον κλάδο των πλωτών μεταφορών, όσον αφορά στη φαινομενική παραγωγικότητα της εργασίας, αυτή αυξήθηκε στην Ελλάδα και στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ αντίθετα μειώθηκε στην περίπτωση της Ισπανίας, γεγονός το οποίο συνεπάγεται αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανά απασχολούμενο το 2013, σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2008 για την περίπτωση της Ελλάδος και του Ηνωμένου Βασιλείου και μείωση για την περίπτωση της Ισπανίας.

Πίνακας 52: Φαινομενικής παραγωγικότητας εργασίας κατά την περίοδο 2008-2013 (σε χιλ.€)

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
ΕΛΛΑΔΑ	66,9	28,5	-57,40%	30,1	5,61%	33,9	12,62%	43,3	27,73%	95,4	120,32%	42,60%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	68,3	50,9	-25,48%	69,0	35,56%	63,8	-7,54%	58,2	-8,78%	66,1	13,57%	-3,22%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	71,7	76,4	6,56%	76,9	0,65%	104,3	35,63%	84,3	-19,18%	98,5	16,84%	37,38%	

Πηγή: Eurostat

Ειδικότερα, η σωρευτική αύξηση της φαινομενικής παραγωγικότητας για το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 37,38% για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ αντίστοιχα στην Ελλάδα, η αύξηση αυτή ήταν της τάξεως του 42,60%.

Τέλος, στην περίπτωση της Ισπανίας παρατηρήθηκε μείωση της φαινομενικής παραγωγικότητας της εργασίας, η οποία μεταβλήθηκε κατά 3,22% στον κλάδο των πλωτών μεταφορών.

Τέλος, όπως φαίνεται από τον παρακάτω Πίνακα, παρατηρείται μια σημαντική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση στον κλάδο των εναέριων μεταφορών στην περίπτωση της Ελλάδος, όπου η σωρευτική μείωση έφτασε στο 59,00%, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στη μείωση τόσο του αριθμού των επιχειρήσεων όσο και στον αριθμό των απασχολούμενων, απόρροια της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του κύκλου εργασιών.

Πίνακας 53: Αριθμός απασχολούμενων ανά επιχείρηση κατά την περίοδο 2008-2013

ΧΩΡΕΣ	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2008-2013 ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
ΕΛΛΑΔΑ	262,9	203,7	-22,52%	170,5	-16,30%	158,7	-6,92%	110,8	-30,18%	107,8	-2,71%	-59,00%	
ΙΣΠΑΝΙΑ	242,3	319,3	31,78%	370,5	16,04%	380,1	2,59%	366,8	-3,50%	259,4	-29,28%	7,06%	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	94,4	70,3	-25,53%	82,6	17,50%	86,9	5,21%	87,5	0,69%	89,0	1,71%	-5,72%	

Πηγή: Eurostat

Αντίθετα, στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, η μείωση ήταν χαμηλότερη και άγγιξε το 5,72% (έναντι 2,27% συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών) για την περίοδο 2008 – 2013, ενώ τέλος στην περίπτωση της Ισπανίας παρατηρήθηκε αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων ανά επιχείρηση, η οποία άγγιξε το 7,06% για την περίοδο 2008 – 2013.

3.6 Συμπεράσματα Κεφαλαίου

Όσον αφορά στα κυριότερα συμπεράσματα του κεφαλαίου, αυτά συνοψίζονται στο γεγονός ότι, ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα φαίνεται να επηρεάστηκε περισσότερο σε σχέση με την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο, λόγω της οικονομικής κρίσης στις χώρες αυτές και της μείωσης του αριθμού των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων.

Ειδικότερα όσον αφορά τον αριθμό επιχειρήσεων μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στην Ισπανία με συνολική πτώση 13,73%, ακολουθεί η Ελλάδα με 7,66% και το Ηνωμένο Βασίλειο με 2,19%. Παρόλα αυτά όμως η Ελλάδα εμφανίζει την μεγαλύτερη μείωση στον κύκλο εργασιών της, της τάξεως 20,65% σε σχέση με την Ισπανία που η μείωση έφθασε το 11,91% και σε σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο που παρουσίασε αύξηση της τάξεως 6,72% για την εξεταζόμενη χρονική περίοδο 2008-2013.

Επιπλέον, όσον αφορά στην πορεία της προστιθέμενης αξίας σε τιμές κόστους, παρατηρήθηκε βελτίωση της προστιθέμενης αξίας στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου για την εξεταζόμενη περίοδο 2008 – 2013 της τάξεως 10,18%, κάτι το οποίο είναι επακόλουθο τη βελτίωσης του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό, όπως αναλύθηκε παραπάνω, που είχε συνολική αύξηση 6,72%.

Αντίθετα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία, η προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους παρουσιάζει αρνητική πορεία της τάξεως 20,39% και 9,50% αντίστοιχα, καθώς η πορεία του κλάδου των μεταφορών είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε συνολικά τη λειτουργία του κλάδου από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και έπειτα.

Τέλος, όσον αφορά στην παραγωγικότητα, είναι φανερό η μείωση της παραγωγικότητας στην περίπτωση της Ελλάδος, καθώς είναι η μόνη χώρα στην οποία παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό και μάλιστα στο σύνολο του κλάδου των μεταφορών με 1,85%.

Αντίθετα στην περίπτωση της Ισπανίας, όσο και στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, κατά 5,80% και 12,92% η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της παραγωγικότητας στον κλάδο των εναέριων μεταφορών.

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκε η πορεία του κλάδου των μεταφορών στην Ελλάδα μέσω ανάλυσης μιας σειράς δεικτών τόσο συνολικά για τον κλάδο των μεταφορών, όσο και για τον κλάδο των χερσαίων μεταφορών, τον κλάδο των πλωτών μεταφορών και τον κλάδο των εναέριων μεταφορών, καθώς επίσης και σε σύγκριση με την ΕΕ και ειδικότερα με την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Ειδικότερα, όσον αφορά την περίπτωση της Ελλάδος παρουσιάστηκε σημαντική μείωση κατά την εξεταζόμενη περίοδο τόσο στον κύκλο εργασιών (20,65%) όσον καθώς και στην προστιθέμενη αξία (20,39%), απόρροια των συνεπειών της οικονομικής κρίσης, η οποία επηρέασε επίσης και το πεδίο της απασχόλησης, η οποία μειώθηκε δραστικά κατά 19,12% λόγω της κρίσης σε όλους τους υπο-κλάδους των μεταφορών.

Αντίθετα, στην Ε.Ε είναι σαφές ότι δεν ακολουθείται η αντίστοιχη πορεία στους δείκτες του κλάδου με αυτούς στην Ελλάδα, καθώς τόσο η προστιθέμενη αξία όσο και ο κύκλος εργασιών στον κλάδο των μεταφορών εμφάνισαν αυξητική τάση την εξεταζόμενη περίοδο κατά 0,58% και 4,80% , σε αντίθεση με την περίπτωση της Ελλάδας όπου λόγω της οικονομικής κρίσης, ο αριθμός αυτός μειώθηκε σημαντικά.

Ακόμα, από τα όσα αναλύθηκαν παραπάνω προκύπτει ότι από όλη την ανάλυση του κλάδου των μεταφορών στην Ελλάδα, επηρεάστηκε ιδιαίτερα αρνητικά από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Της οποίας είναι άμεσα συνδεδεμένη με την μείωση του αριθμού των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων στις χερσαίες μεταφορές (5,65%) και στις πλωτές (6,9%). Αντίθετα εξαίρεση αποτελεί ο κλάδος των εναέριων μεταφορών με αύξηση 29,41%, τον οποίο δεν επιρέασε την συνολική εικόνα των μεταφορών που είχε μείωση 7,66%.

Επιπλέον, όσον αφορά στη σύγκριση της Ελλάδος με την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, το βασικό συμπέρασμα το οποίο προέκυψε από την παρούσα εργασία ήταν, ότι ο κλάδος των μεταφορών στην Ελλάδα (-7,66%) φαίνεται να επηρεάστηκε περισσότερο σε σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο (-2,19%) και λιγότερο από την Ισπανία (13,73%), κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο, λόγω της οικονομικής κρίσης στις χώρες αυτές και της μείωσης του αριθμού των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων.

Τέλος , όσον αφορά το επίπεδο της παραγωγικότητας, όπως αναφέρθηκαμε και παραπάνω είναι φανερή η μείωση της παραγωγικότητας στην περίπτωση της Ελλάδος (1,85%), καθώς είναι η μόνη χώρα στην οποία παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό, και μάλιστα στο σύνολο του κλάδου των μεταφορών.

Αντιθέτως στην περίπτωση της Ισπανίας, όσο και στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας 5,83% και 12,92% αντίστοιχα, δηλαδή του κύκλου εργασιών ανά απασχολούμενο, η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της παραγωγικότητας στον κλάδο των εναέριων μεταφορών.

Βιβλιογραφία

1. Eurostat, International Transport Forum, United Nations Economic Commission for Europe (2013), Illustrated Glossary for Transport Statistics, 4th Edition, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <https://www.itf-oecd.org/>
2. ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ Β. (2008), Οικονομική των μεταφορών.
3. Bernardino, J., Aggelakakis, A., Reichenbach, M., Vieira, J., Boile, M., Schippl, J., Christidis, P., Papanikolaou, A., Condeco, A., Garcia, H. & Krail, M. (2015), “Transport demand evolution in Europe – factors of change, scenarios and challenges”, Eur J Futures Res (2015) 3: 13. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40309-015-0072-y>
4. Π. Θεοδωροπούλου και Δρ. Μ. Κασώλη <http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles130/%CE%9A%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%20%CE%92%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf>